Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Sacre theologie m[a]gi[st]ri necno[n] sacri eloquij p[re]conis celeberrimi fratris Roberti de Litio ordi[ni]s Minoru[m] p[ro]fessoris opus q[ua]dragesi[m]ale p[er]utilissi[mu]m q[uod] de pe[n]ite[n]tia d[i]ct[u]m est

https://hdl.handle.net/1874/461511

(Impressore Johanne Koelhoff
de Lubeck, Colonie.)

Sermõ ĩ feſto ãnũtiacõis ꝟgis marie et eiuſdẽ Roberti cũ tribꝫ alijs ſmonibꝫ ſequẽtibus ſcꝫ de p̃deſtiato nuẽro dãnatoꝝ et de catheis

NE timeas maria inueiſti ei grãm apd̃ deũ Luc.i. Sacratiſſime ſol lẽnitatis hodierne p̃conia digna laude ĩgeniolij puitatẽ deterrẽt et ĩn loq̃t facultas fãdi vbi adeſt rõ nõ tacẽdi q̄ omẽs huiuſmõi ſeculi hoies ꝟginẽ deũ et hoiem ĩ vtero ſuo recipiẽtẽ ĩ hac die p̃cipua re/ uerẽtia extollere debẽt. quãobrẽ et loq̃ difficile. et tacere videt̃ ĩgratũ. ve/ rũtñ ſicut poſſumꝰ ĩ meritis btiſſie dñe cõſiderãtes ſacratiſſie ãnũtiatiõis ſue miſteria enarremꝰ ſiquid ibi fuerit in dicendo diuinitus compatiet̃ et ipſa fragilitati noſtre Audacter itaq̄ ad noſtram deuotionem circa hꝰ diei ſollẽpnitatem dirigimus ſermonem. hic ſiquidem dies eſt in qua pro humani generis ſalute dei filiꝰ virginalẽ ĩgreſſꝰ ẽ vteꝝ. Hic dies ẽ in q̄ angeli leti facti exultauerunt in iubilo. Hic dies eſt in qua per diuerſum mundum melliflui facti ſunt celi quare vt poſſumus mentes noſtras fer/ uentius deuotioni ſubitiamus quod vt melius et deuotiꝰ facere poſſitis de hac benedicta ſollemnitate dicere ſtatui que annuntiatio virginis glo/ rioſe ab eccleſia nuncupatur. eo q̄ ipſa virgo inuenit hodie gratiam. non ſolum ſibi ſed cunctis gentibus ſicut verba propoſita dicunt in quibꝫ de hac annuntiatione aliquid loqui cupientes tria poſſumus miſteria con/ templari.

Primum dicitur miſſionis.
Sc̄dm dicitur ãnuntiationis
Tertium dicitur conſenſiõis

Primum miſterium contemplandum d̃r miſſionis de quo Luc.i.c. d̃r in menſe. vi. miſſus eſt angelus Gabriel a deo in ciui/ tatem gallilee ad virginem deſponſatam viro cui nomen erat Joſeph de domo Dauid et nomen virginis maria. in quibus verbis licet multa poſ ſint conſiderari nihilominꝰ cauſa breuitatis. v. cõſiderationes de hac miſ/ ſione poterit notari.

Prima d̃r quãdo.
Secũda dicitur quis.
Tertia dicitur a quo.
Quarta d̃r ad quẽ locũ
Quita d̃r ad quã pſõꝫ

Prima conſideratio dicitur qñ. et dicitur in euã gelio in menſe ſexto ſm Nic. de lira. ſ. a conceptu precurſoris. quia fuit concepta in ſeptembri circa finem menſis Saluator autem circa finem mar/ cij ſcꝫ. xxv. die ſm Ber. fuit autem hic menſ con ueniẽs vt ĩ eo filij dei fieret ĩcarnatio ꝓpt̃ tria

Primo propter nouitatem.
Sc̄do ꝓpt̃ delitioſitatẽ.
Tertio ꝓpt̃ cõformitatẽ.

Primo fuit conueniens hic menſis propt̃ nouitatẽ. Nam vt Jſid. v. li. ethi. q̄ martius appellatur propter martem Romane gentis auctorem et dicit̃ quaſi menſis nouarum conuenienter ergo tali tempore debuit concipi qui auctor ẽ mundi et eius conceptione facta ſunt a deo q̄/ tuor noua. Primum ſciꝫ noua angeli ſalutatio Unde Ber. in ſermõe de

annūciacione iniungit̄ noua légatio angelo et nouam virgo ꝓfeſſa virtu
tem noue ſalutacõis honorat̄ obſequio hec ille Et Hiero. in ſermone de
aſſumptione cogitis me. ⁊c Non ſimplex vel cõſueta fuit iſta ſalutacō ſed
omni admiracõne digna. Secundū facta eſt noua ſine viro virgialis con
cepcō. iō Ber i quodā ſermone de petē. ait ſbalit̄. vtero virginis elapſ9 d̄
ſpū ſancto cõcept9 ē xpus O vana miracula cõceptus fuit ſine pudore. pt9
ſine dolore. mat̄ ſine corruptione. Tertiū facta ē noua tāte maieſtatis ab/
breuiacō. ꝙ Ber. ſupmiſſ9 ē inquit. In cõceptu ptuqꝫ virgiali noua ac mi
ra ꝓfecto iſpicit q̇ diligēt̄ iq̄rit. Porro ibi agnoſcit̄ lõgitudo breuis. lati
tudo anguſta. altitudo ſubdita. Et Hiero. ad Paulū et Euſto. veꝝ no/
uū et oim nouitatū ſupeminēs. nouitas qn̄ de9 quē ferre n̄ poterat mūd9
neqꝫ videre aliq̄s vt viuere poſſit ſic igreſſ9 hoſpitiū vētris ⁊ corpis clau
ſtra neſcič ſic geſtat9 vt tot9 de9 i eo eſſꝫ hec ille. Quartū facta eſt noua
ois creatuē renouacō. quippe ois creatura ātiq̄ta erat ⁊ a ꝓprio vſu elõga/
ta quia pt9 p̄mū peccatū nulla creatura habuit vſū ſuū debitū. fctā ē. n. vt
hōi ſuiret exnti ſn̄ peccato ⁊ ſubdito deo qn̄ ergo hō peccauit. ⁊ iā miſte/
riū creaturaꝝ renouacõis creatura debito vſu caruit. nūc āt ē reſtituta q̄a
xp̄o hōi ois n̄tura miſteriū exhibebat ſuitutē ⁊c ⁊ ſic ipletū illō Apo. xxi.
Ecce noua facio oia. ſ̄o fuit ibi mēſis cõueiēs ꝓpt̄ delicioſitatē Nā tp̄e ve
ris ⁊ mēſe nouoꝝ ſolēt q̄ddā fluia pricipalia iundare ⁊ ſ. ſoz ⁊ tigris. ſ. m̊ flu
ētia ſpūaliū criſmata ⁊ donoꝝ Vn̄ eccl̄. xxviij. Ego ſapia effudi fluia. ſ. g̃/
tie ⁊ ſcie. Iſido igit̄. v. ethi. d. Ver dictū q̄a virꝫ. tūc pt9 hiemē veſtitur
tell9 herbis ⁊ floč cūcta rūpūt̄ Et phs. d. ꝙ ver ē pictor t̄re. Iſtud tp̄s
gr̃e cõueit pt9 hiemē culpe. Iſta aruit herba ⁊c Tercō fuit hic mēſis cõ/
ueiens ꝓpt̄ cõformitatē Tali ei mēſe vet9 Adā ē de limo format9 ⁊ in pa/
diſo collocat9 ⁊ in̄ ꝓpter p̄uaricacōꝫ expulſus. tali ergo menſe fieri debuit
reparatio p nouū Adā. Vn̄ et tūc ē xpus incarnat9 ⁊ in paradiſo vteri vir/
ginalis collocat9 vt multo meli9 opareť ⁊ cuſtodiret illud. Eodē in ſup
die quo vet9 Adam ſuos per lignum damnauit. Nouus Adam eos per
lignū reparauit. Dicit̄ ei ꝙ Adam i mane creatus hora nona peccauit. O
Adā vbi es. O Adā ecce iam incarnacione filij de tua oia mala finientur

Secūda cõdicio dicit̄ quis. ſ. miſſus eſt. et d̄r angelus Grabriel q̄re āt
p angelū facta ſit iſta ſalutacio. triplex ratio ſumi poteſt.

Prima ex pte dei.
Secunda ex pte angeli
Tertia ex pte virginis.

Prima reſumit̄ ex pte dei. vt ſeruareť ordo
quē ip̄e ſtatuit quo mediantib9 angel̄ diui
na hoib9 miniſtrant̄. hec eſt regula Dioni
ſij in li. de angelica iearchia qui ait Per diūcū benignitatis miſterium ā/
geli p̄mum edocti ſunt poſtea p ipſos ad nos cognicõis gratia trāſiuit. ſe/
cundū eni Iſido. vij. ethi. angeli grece vocant̄ hebraice Malahoch lati/
ne vero nūtij interp̄tantur ab eo ꝙ dn̄i voluntatem populis nunciarunt

Angelorum autem vocabulum officij nomen eſt nō nature. ſemper ei ſpi/
ritus ſunt ſed cum mittuntur vocantur angeli quibus ideo pictarum licē
tia pennas facit vt celerem eorum in cunctis diſcurſum ſignificet. Angelꝰ
ergo nuntius dicitur quia ad virginem miſſus eſt ad annuntiandū miſte
rium incarnationis filij dei Sed contra hoc dici poſſet quia non dicitur
fuit congruum. Nam vt dicit Dyoniſius In celeſtis ierarchie ſupmis an
gelis fit reuelatio imediate a deo propter ipſorum dignitatem ſed mater
dei eſt ſuper omnes angelos exaltata ergo videtur ꝙ imediate a deo de/
buerit ſibi annuntiari incarnationis miſterium et non per angelū ad qđ
reſpondet beatus Thomas. iij. parte. q. xxx. ꝙ mater dei ſuperior erat q̄n/
tum ad dignitatem ad quam diuinitus eligebatur Sed quantum ad ſta
tum preſentis vite inferior erat angelis quia ipſe criſtus ratione paſſibil
vite modico ab angelis minoratus eſt vt dicitur hebre. ij. c. ſed tamen q̄a
criſtus ſimul fuit viator et comprehenſor quantum ad cognitionem diui/
norum non indigebat ab angelis inſtrui Sed mater dei non erat in ſta/
tu comprehenſorum Ideo de diuino conceptu per angelos inſtruenda erāt
Et ſi ad hoc obiciatur ꝙ beata virgo ex lumine gratie et fidei cognoſce/
bat dei filium incarnandum et credebat hoc fideliſſime que in vtero ma
tris fuerat ſanctificata Ideo non videtur ꝙ tale miſterium debebat ei p
angelum reuelari. Ego dico ꝙ licet fidem de mediatore virgo habuerit
ante annuntiationem angeli veruntamen ex humilitate cordis ſui nunq̄ꝫ
cogitauit ſe ad tale miſterium ſublimandam igitur ante de hoc debuit p̄
moneri. Secunda ratio ſumitur ex parte angeli vt oſtenderet ſe iuuare
humanam naturam et ſalutem ſicut diabolus impulerat ad perditionem
Et ſicut prima ſuggeſtio fuit a diabolo ſic ānuntiatio ſaluatoris fierꝫ ab
angelo Et hanc rationem poſuit Beda in omnibus li. Aptum humane
reſtaurationis principium vt angelus a deo mitteretur ad virginem par
tu conſecrandam diuino quia prima perditionis humane cauſa fuit. Cū
ſerpens a diabolo mittebatur ad mulierem partu ſpiritu ſuperbie decipi
endam. Tertia ratio ſumitur ex parte virginis. Primo vt ex tali nū
tio mens eius eleuaretur in dominum et ſic ardenti caritate flammeſce/
retur vt prius per amorem eium conciperet mente q̄ꝫ corpore Unde Au
guſti. libro de virginitate ait. Beatior erat maria concipiēdo fidem criſti
q̄ꝫ concipiendo carnem criſti Et poſt ſubdit Materna proximitas nihil
marie profuiſſet niſi felicius criſtum corde q̄ꝫ carne geſtaſſet Secundo
vt eius puritas oſtenderetur Ideo Hiero. in ſermōe de aſſumptione ad
Paulinam et Euſtochium. Bene angelus ad virginem mittitur quia ſp
eſt angelis cognata virginitas. Tertio vt eſſet certior teſtis huius ſa/
cramenti quādo ſuper hoc ſacramentum erat inſtructa. Dicebatur ergo
nuntius āgelꝰ ideſt nuntius Gabriel Secūdū Hiero. hoc nomē gabriel

pōteſt multipliciter interpꝛetari. Pꝛimo virtus noſtra deus. Secundo
foꝛtitudo dei. Tertio confoꝛtauit me deus. Quarto confirmatio dei.
Miſſus eſt ergo angelus Gabriel quia virtute diuina concepit virgo nō
humana. Secundo quia diuina foꝛtitudo magis videtur cōnexa fuiſſe in
iſta annuntiatione ꝙ in mundi creatione. Plus enim diſtat deus a qua/
libet creatura ſua ꝙ creatura a nihilo Ideo dicit᷑ in.c.damnamus.extra đ
ſumma trinitate et fide catholica. Inter creatoꝛem et creaturam non pōt
tanta diſſimilitudo notari quin inter eos ſit maioꝛ diſſimilitudo notanda
Plus ergo fuit facere hominem deum ꝙ pꝛoducere de nihilo mundum
Tertio angelus confoꝛtauit virginem. Quarto per eius annunciationem
confirmatum coꝛ virginis.

Tertia cōſideratio dicitur a quo. Dicit textus a deo. Sed pie mēs
humana dubitare poteſt cur non ſtatim poſt peccatum operatus eſt deus
ſalutem humanam et carnem non aſſumpſit de virgine ad quod aſſignari
poſſunt tres rationes.

Pꝛima propter punitionem.
Secūda ꝓpter moꝛbi curationē.
Tertia pꝛopter xp̄i honoꝛacōꝫ.

Pꝛima ratio quare tantum diſtulit incarnari filius dei dicit᷑ pꝛopter pec
cati punicionem Nam in hoc manifeſtat᷑ diuine vltionis ſeueritas que
tantos clamoꝛes et luctus hominum tanto tempoꝛe ſubſtinuit antequam
vellet deſcendere et ipſe Adam cum poſteritate ſua tanto tempoꝛe exſpe/
ctauit in ligno exulans a paradiſo quia diuina iuſtitia nihil multum reli/
quit. Secunda ratio eſt pꝛopter moꝛbi curacionem Nam peccatum qđ
homo cōmiſerat ex ſuꝑbia ꝓuenerat ideo ꝑ humilitatem liberandū erat
qđ fieri debuit vt homo ſe infirmum agnoſceret et liberatoꝛe indigeret.
Vñ glo.ſuꝑ.iij.c.ad galla. Magno cōſilio factum eſt vt poſt hoīs caſū
non illico dei filius mitteretur. Reliquit enim deus hominem pꝛius in
libertate arbitrij in lege naturali vt ſic vires nature vitio vt ita cognitas
infirmitate clamaret ad medicum ⁊ gratie quereret auxilium hec ibi.per
totum itaqꝫ tempus illud quo venire diſtulit cum multa humilitate ſan/
cti patres et amici eius aduentum ipſius pꝛecibus multiplicatis rogabāt
Facta enim erat ipſis pꝛomiſſio et incarnatione filij dei et in fide media/
tōnis viuebāt.quiſnam nō cogitet Adam et Euā poſt peccatum commiſ/
ſum ad penitenitie lamenta ſe conuertiſſe quando eccleſia ſancta illos cō
fitetur et ponit ī numero electoꝛum.qđ eſſe non poſſet ſine fide mediato/
ris. Ideo Auguſti.in libro de coꝛreptione et gratia dicit. Illa fides ſa/
na eſt quā credimus nullū hominē ſiue viatoꝛis ſiue ꝓue etatis liberare

a contagione mortis et obligacōe peccati niſi per vnum mediatorem dei
et hominum Jeſum criſtum. Potes etiam rationabiliter credere ꝙ pri/
mus pater Adam qui ita ſapientia conditus fuerat poſt lamentum pnīe
⁊ recognicōis ſalutis ſue in Jeſu naſcituro de carne ſua magna ⁊ mira re/
uerentia deum coluit ⁊ colēdū generacōi electoꝝ mandauit ad Jeſum in
carne venturum ⁊ pro ſalute noſtra moriturum ardentiſſimo ſuſpirauit
affectu ⁊ alios docuit ſuſpirare. Cum enim Adā nonagētis ⁊ triginta an
nis vixerit. ſicut patet Gene.quīto Quanta putas documēta ſalutis de
fide mediatōris dedit poſteris? Quid Noe vir iuſtꝰ atq̧ pfectꝰ fecit.qn̄
inundante diluuio ſaluum ſe recepit in archa? Quid Habraham pater
cui facta eſt de criſto promiſſio: Quid Moiſes legiſlator? Quid ſancti
patres ceteri omnes et prophete? Nempe hi omnes agnouerunt mor/
bū ſuū imo omniū hominū qui p criſtū curari debebant. O quāti dū vi
uerem i hoc ſeculo erant illoꝝ gemitus. O quāta ſuſpiria. O ꝙ vehemē/
tiſſima ⁊ ardentiſſima deſideria poſt mortē corpis huius cū illū tenebro/
ſum limbū inhabitarent ſperantes inde per criſtum reuocari ad lucē glo
rie p tot milia annoꝝ. O ꝙ̄ deuoti erant ipſoꝝ clamores Ueni dicebant
Ueni ad liberandū nos domine deus virtutum oſtende faciem tuam et
ſalui erimus. Sed pudeat ex hoc deuotam animam iam criſti morte re/
demptam et in ſuo ſanguine lotam non delectari et nō quieſcere i recep/
to munere qđ ſancti partes ita volebāt ⁊ nihil aliud viderent̄ nec cupere
nec velle niſi ſolum ſibi exhiberi dilectum Jeſum de miſeracione ꝓmiſ/
ſum Unde Ber.ſermone.ij.ſuper cantica ait. Ardorem deſiderij patrū
ſuſpirantiū criſti in carne pn̄tiā frequētiſſime cogitās cōpūgor ⁊ cōfūgor
in me metipſo ⁊ vix continuo lacrimas tpis corpis ꝙ miſerabilium tem/
porum hoꝝ qui nūquam noſtrum tantum ingerat gaudium gratie huiꝰ
exhibitio quantū ſanctis veteribus antecederat deſiderium ꝓmiſſoꝝ hec
ille Patet ita ꝙ non inconuenienter foꝛ factum vt per hominum hui/
litatem tardaret filius dei incarnacionē ſuam. Tertia ratio quare tan/
tum diſtulit incarnare filius dei. Dicit̄ propter criſti honoracōꝫ. Mag/
na quippe dignitas et vtilitas erat verbi incarnati quā merito vnuſquiſq̧
cognoſceret per longam preconum ſeriem ideo in glo.ſuper tercō.c. ad
Galla.dicitur Quanto maior iudex veniebat tanto preconum ſeries lon/
gior precedere debebat hec ibi. Debuerūt itaq̧ precedere de illo incar/
nato verbo figure ꝓphete et alia que in veteri teſtamento relatu
digna ſunt ⁊ verbi incarnati excellentiam omnes aſpicerent Cū ergo om
nia completa eſſent dei clementia humano generi ſubuenire non diſtulit
quinimo diffinito conſilio angelū aduocauit cui ambaſiatā virgini expo/
nendā ipoſuit. Dixitq̧ pater. vade ad virginē illam imaculatā purā ⁊ ſan
ctam quia illam i ſponſam eligo Subiunxit filius ⁊ ego eā in meā matrē

eligo de cuius puriſſimis ſanguinibꝫ paſſibilem carnem aſſumam. Eroqꝫ ei vnicus filius. Ipſaqꝫ mihi dilectiſſima mater. Spiritus ſanctus ſupad/ didit. Et ego inhabitator ero ſuus gratioſiſſimus et operatione mea vir/ go ineternum concipiet filium. Quis dubitabit ſine errore mirabili ſtu/ pendaqꝫ leticia exultaſſe celeſtes ierarchias et angelicos choros quādo vi/ debant totū mundum ad peniteciam in breui rediturum pro incarnatiōe filij. Si ipſis gaudium eſt ſuper vno peccatore penitentiā agente. letaban/ tur ergo gaudebant et exultabant benedicentes deum. O inquam gaudi um ſuauiſſimum que per tot milia annorum in dampnationem derelicta fuerat humana natura iam aſſumitur in vnione perſone a filio dei qua/ re angelus a domino mittitur ad ſuam ſponſam cui tam ſublimia ſacra/ menta referre deberet.

Quarta conſideratio dicitur ad quem locum quia in ciuitatem galilee cui nomen nazaret ponitur hic nomen loci ad denotandam certitudinem hiſtorie ſecundum Nicolaum de lira. inſuper vt adimpleretur prophia Iſa. xi. que dicit. Egredietur virga de radice ieſſe et flos de radice eius aſ cendet. vbi ſecundum veritatē hebraicā et hēr nazareus de radice eiꝰ aſ/ cendet. Iſte locus fuit conueniens vt in eo annuntiaretur virgini diuinū propoſitum quia nazareth interpretatur flos et floris eſt triplex condicio que virgini cōpetit.

Prima pulchritudo. Secunda redolentia. Tertia fructuoſitas. Ponit has condiciones deuotas Ber. in ſermo/ ne de aſſump. d. Cōmendas flores pulchritudo ſuauis olentia et ſpes fructus gratia triplex. Pri/ ma ergo conditio dicitur pulchritudo quia flores ſunt pulcherrimi. ſic et beata virgo in omnibus ſuis actionibus et ex parte corporis et ex parte mentis. Vnde can. iiij. Tota pulchra es amica mea et macula ñ eſt in te. Super que verba Hugo de ſancto victore. dic. pulchra in corpore. pulch ra in mente. Corpore vnica preſente ſincera. Secunda conditio floris eſt redolentia et ſuauitas odoris. hinc et beata virgo ſuauiſſimum reddebat ſuarum virtutum odorem ideo in perſona eius dicitur eccl'. xxiiij. In pla teis ſicut ſinamōmum et balſamum aromatizans odorem dedi quaſi mir/ ra electa dedi ſuauitatem odoris. fuit hic odor beate virginis exemplaris et immaculata vita. Vnde Ambroſius libro primo de virginitate vt vir gula ſummi ex aromatibus mirre quia multis erat repleta virtutum odo ribus manna ex ea flagrabat ſuauiſſimus odor in ſpiritibus angelicis. Et Hieronimus ad Paulinam. et Euſtochium. in ſermone de aſſumptione Vere ortus diuitiarum beata virgo in quo conſita ſunt omnia florum genera et odoramenta virtutum. Tertia conditio floris eſt fructuoſi/ tas ſic et a virgine florentiſſima fructus ille dulciſſimus erit Jeſus be/ nedictus per cuius guſtum omnes electi ſalui fiunt. et eccleſi. xxiiij. dicitᷣ

Ego mater pulchra dilectionis timoris et magnitudinis et ſancte ſpei i
me omnis gratia vite et veritatis ī me omnis ſpes vite et virtutis. Trā/
ſite ad me omnes qui cōcupiſcitis me et a generacōibꝫ meis adiplemini
ſpiritus meus ſuꝑ mel dulcis et hereditas mea ſuꝑ mel et fauū.ipſa vir/
go flos eſt campi de qua oꝛtū eſt ꝓcioſum liliū cōualiū qua delet̄ et cul/
pa ſecundum Augꝰ.i ſer.de nati.virgi. Quita cōſideratio dicit̄ ad quam
ꝑſonā.quia ad virginē deſpōſatam viro cui nomē erat Joſeph. de domo
Dauid.et nomē virginis maria.i quibꝫ verbis tres huius ſponſe condi/
ciones nominant̄

Prima d̄r virginitas.
Secunda d̄r ſocietas.
Tertia d̄r nobilitas.

Pꝛia cōditio ſpōſe ad quā āgelꝰ mittit̄ d̄r vir/
ginitas.erat.n.illa puella q̄ i dei mr̄ez eligebat̄
virgo puriſſima.cōgruebat aūt ſic eſſe ꝓpter tria
Pꝛimo ꝓpter dignitatē patris ſeruandā . Cū.n.xp̄s ſit verꝰ deus nō fu/
it cōueniens vt aliū patrem haberet q̄ꝫ deū.ne dignitas trāſferret̄ ad ali/
um. Secundo ꝓpter puritatem filij. Nam filius eſt verbū . verbum aūt
abſqꝫ omni coꝛruptione coꝛdis concipit̄.quia ergo caro ſic fuit a virgine
dei aſſūpta vt eſſet caro verbi dei.cōueniens fuit vt etiam ipſe ſine coꝛrup
tione matris cōcipet̄. Tertio fuit cōueniens ꝓpter icarnationis finē. Nā
ad hoc fit i carnatio vt homines transferrēt̄ in filios dei.vnde Jo.pꝛimo
dicitur. Dedit eis poteſtatem filios dei fieri his qui credunt in nomine
eius.qui non ex ſāguinibꝫ neqꝫ ex voluntate carnis neqꝫ ex voluntate vi/
ri ſed ex deo nati ſunt ꝑ carnē.ſecundū Nico.de lira. Intelligitur hec mu
lier geñ.ij.oſ ex oſſibꝫ meis et caro de carne mea.quia feia paꝝ ꝑticipat de
ratione reſpectu viri.filij ergo dei nō debebāt genef̄ri naſci volūtate car
nis et viri.i.cognicōe maris et feie.ob quā cauſā xp̄s de virgine naſci de/
bebat. Jō Augꝰ i li.de virginitate ait . Opoꝛtebat caput noſtrū inſigni
miraculo ſcd̄m coꝛpꝰ naſci de virgine vt ſacrificaret ſua mēbra ſecundum
ſpiritū de virgine eſt naſciturus.H. Tho.iij.ꝑ.q.xxvij . Secūda conditio
ꝑſone ad quam angelꝰ mittit̄ dicit̄ ſocietas.q̄ꝛ virgo hic ſanctiſſima erat
deſpōſata viro qd̄ triplici rōne cōuenienter factū eē cognoſcimꝰ . Pꝛima
racio ſumitur ex parte xp̄i.vt.ſ.geneologie eius conſuetudo modo texera
retur per virum vt Ambro.dicit. ſuꝑ . Luc . Scd̄o vt ꝑtus eius diabo/
lo celaret̄ ſecundū Ignatiū et greſo.ſuꝑ Math. Tertio vt puer natus a
Joſeph nutriretur.vnde et pater eius dictus eſt quia nutriꝰ eiꝰ fuit. Se
cunda ratio ſumitur ex ꝑte matris.vt ſcilicet liberaret̄ ab ifamia.⁊ ne tā/
quā adultera lapidaret̄.et adiutoꝛiū haberet a Joſeph ſanctiſſimo.vt di/
cit Hiero.et ambro. Tertia ratio ſumit̄ ex ꝑte noſtra.et pꝛima ē.vt cer/
tiꝰ teſtimoniū hēremꝰ de xp̄o quia fuit ex virgine natꝰ. Unde dicit Am
bro.ſuꝑ Lucā. Locupletioꝛ teſtis pudoꝛis maritus adhiberet̄ qui poſſet
delere iiuriā et medicare obpꝛobriū ſi nō agnoſcerēt ſacr̄m . Scd̄a fuit q̄

cum ipſa deſponſata eſſet et virgo in ꝑſona ipius ſimul virginitas et ma/
trimonium honoraret̃.contra hereticos alteri iſtoꝝ detrahentes. Tertia
conditio ſponſe ad quam angelus mittit̃ dicit̃ nobilitas.ꝓpter hoc ſubiũ
git̃ de domo Dauid.ad oſtendendũ ꝙ xp̄us deſcendit de ſemine. Da
uid.ſicut fuerat per prophetas predicatum licet enim Joſeph non fuerit
pater ſaluatoris.tamen virgo maria de qua criſtus carnem aſſumpſit fuit
de eadem tribu cum Joſeph quod ꝓbatur ꝑ hoc ꝙ mulieres in heredi/
tate paterna ſuccedentes non poterant contrahere matrimonium niſi cũ
viris veteribus ne fieret confuſio ſortium vt habetur dictum ſententia
numeri.xxxvi.beata virgo fuit vnica ioachim patri ſuo ſuccedens ei in he
reditate.ex quo ſequit̃ ꝙ ipſa et Joſep fuerunt ex eadem tribu.ſ.Dauid
ex quo aperte monſtratur nobilitas virginis.equidẽ Math.i.ponũtur.
ter quaterne generationes ad Abraham.vſq; ad criſtum in quibus deſcri
bitur beata virgo fuiſſe nata.xiiij.patriarchis et .xiiij. ducib9 et.xiiij.re/
gibus ſecundum ꝙ dicit Nicolaus de lira.et diſtiguunt quidam hoc fa/
ctum erat et que nobiliſſima erat virtute et gratia.nobilis eſſet et proge
nie iſta fuit illa virgo benedicta ad quam celeſtis nũtius e celo mitteba/
tur a deo O ꝙ̃ iocundum nouum ſentiet in breui anima tua virgo bene
dicta. O ꝙ̃ mirabilem gratiam conſequeris. O puella ſanctiſſima que tã
tum apud deũ meruiſti vt te ſolam eligeret de qua ꝓ ſalute mundi aſſu
meret humanam carnem.feſtinat itaq; angelus et tota angelica natura le
tante fideliſſimus nuntius ad virginem properat.

SEcundum miſterium contemplandũ dicit̃ anũciatio.et de hoc ſub/
dit̃ Jngreſſus angelus ad eam dixit. Aue gratia plena dominus te
cum benedicta tu in mulieribus . que cũ audiſſet turbata eſt in ſermone
eius et cogitabat qualis eſſet iſta ſalutatio.et ait angel9 ei ne timeas ma/
ria inueniſti eni gratiã apud deũ. Ecce concipies in vtero et paries filiũ
et vocabis nomẽ eius Jeſũ.hic erit magnus et filius altiſſimi vocabitur
et dabit illi dñs de9 ſedẽ dauid patris ſui et regnabit in domo Jacob ine
ternum.et regni eius non erit finis ꝛc.in quibus verbis quinq; conſide/
raciones per ordinem ſunt declarande .

Prima d̃r appitiõis.
Secũda d̃r occupacõis
Tertia d̃r ſalutacõnis
Quarta d̃r carnatiõis
Quita d̃r ꝯfortacõis.

Prima cõſideratio dicit̃ appitiõis ꝙ dicitur Jn
greſſ9 angel9.circa quod querũt doctores. An ã
gel9 ille appere debuerit virgini viſione corꝑali
et reſpõdet̃ ꝙ ſic.ſcd̃m ꝙ Criſoſt.ait ſuꝑ mat.et
hoc cõgruũ fuiſſe monſtrat̃ triplici ratione.

Pria ꝓpter ſimilitudiez.
Scd̃o ꝓpter magnitudiez
Tertio ꝓpter certitudinẽ

Prima ratio propter ſimilitudinẽ ꝙ id qd̃ ã
nũciabatur erat incarnatio dei iuiſibilis . vñ
cõueniens fuit vt ad huius rei declaracionẽ
inuiſibilis creature formam aſſumeret in qua viſibiliter appareret.

Cum etiam omnes apꝑiciones veteris teſtamenti ad hanc ordinant̄ qua
filius dei apparuit ĩ carne. Secunda ratio ꝓpter magnitudinē quia hoc
cōgruū fuit dignitati matris dei que nō ſolū ĩ mēte ſed etiā ĩ corporeo vē
tre erat dei filiū receptura ⁊ iō nō ſolū mēs eius. ſed etiā ſenſus corporei
erāt āgelica viſiōe reuouēdi. Sed obici poteſt ꝙ magis videt̄ ꝑtinere ad
dignitatē virginis ſi angelꝰ ei apparuiſſ꞉. viſione itellectuali tantū. Nam
vt inquit Augꝰ. xij. ſuꝑ Gen. Dignior ē intellectualis viſio ꝙ̄ corꝑalis
et ꝑcipue ipſi angelo magis cōueniēs. nā viſiōe itellectuali videt̄ angelꝰ
ĩ ſui ſubſtantia. Viſione autē corporali videt̄ in aſſūpta figura corporea
ſed ſicut ad annūtiādū conceptū diuinū decebat venire ſūmum nuntium
ita videt̄ ꝙ etiam decuerit eſſe ſummum genus viſionis ergo videtur
ꝙ angelus annuncians debuerit apparere viſione intellectuali. Ad hoc r̄
ſpondet beatus Tho. iij. p. q. xxx. ꝙ intellectualis viſio eſt potior quam
imaginaria vel corꝑalis ſi ſit ſola. Sed augꝰ. dicit ꝙ eſt excellētior ꝓphe/
tia que habet intellectualē ⁊ imaginariā viſionē ꝙ̄ illa q̄ habet alterum
tantū. beata virgo igitur nō ſolū ꝑcepit viſionē corꝑalē in angeli apꝑiciōe
ſed etiā itellectualē illuminacō꞉. vñ apparitio nobilior fuit. fuiſſet tñ nobi
lior ſi ipſū angelū itellectuali viſione in ſui ſubſtantia vidiſſ꞉. Sed hoc
nō patitur ſtatus viatoris vt angelū ꝑ eſſentiā videat. Tertia ratio prop
ter certitudinē cōueniebat ĩ hoc certitudini eius qđ ānunciabātur. ea enī
que imaginamur ꝓpter iſta. Augꝰ. ĩ quodā ſermone qui legit̄ ĩ feſto an/
nunciacōis ſic introduco loquentē beatā virginē. Audite fratres audite
mariam nobiſcū loquentē carne abſentē ſpiritu p̄ſentē. verecundia virgi/
nitatis vultū aduertentē a collocacōne ⁊ indicantē qūo ĩpregnata ſit a cre
atore. etiā inquit maria. In domo mea puella iudea Dauid regis gene/
rata adulta ſum et deſponſata. deſpōſata ſum cōiugi et placui alteri nō in/
teruenięte adulterio ſed ĩteruenięte ſpiritu ſācto. deſpōſata ſū hōi iudeo
et placui altiſſimo deo. Deſpōſauit me vir iudeus ⁊ amauit me Jeſus
deꝰ. ignorauit Joſeph ſpōſus meꝰ quod me adamaſſet deꝰ meꝰ ⁊ putauit
ꝙ de adulterio ĩpregnatꝰ eſſet venter meꝰ. Nāq꞉ ignorante ioſeph ſpōſo
meo veīt ad me quidā paranīphꝰ xp̄i nō patriarcha primꝰ ſ꞉ ꝓpheta egre
gius. Sed gabriel Archangelꝰ fatie rutilans veſte coruſcbās greſſu mira
bilis qui viſitauit ⁊ ꝑtinebat me hec ille. Secunda cōſideratio dicitur
occupacōis ꝓpter quod ſubditur ad eā ſed quid facientē ad quid occupa/
tam quid ve agentē exercicij. Nam ⁊ doctores dicūt igreſſꝰ ē ad eam

Primo orantem — Primo ē igreſſꝰ angelꝰ ad eam orantē quia hora illa
Scđo ſuſpirantē — orationi ardentiſſie iuigilabat. Vñ B. ſuꝑ miſſus ē
Tercō lacrimātē — iquit quo igreſſus in ſecreto cubiculo vbi clauſo ſuꝑ
ſe hoſtio orabat patrem in abſcondito. Si enī conceptio precurſoris fuit
denūtiata patri ꝑoccupato in ſacro offitio. multo ꝓbabilius eſt ꝙ cōcepcō

ſaluatoris fuerit denuntiata virgini in oratione et deuotione actualiter ex
iſtenti. Secundo ingreſſus eſt ad eam ſuſpirantem. Nam totus impletꝰ
ſanctificacionis prime. implebat mentem huiꝰ ſacratiſſime virginis ad de
ſiderium incarnacionis filij dei et ſalutis omnium electoꝝ vnde omnis
virtutis mentis ſue in id ꝙ poſtea in ea factum fuit toto conatu ꝓcede/
bant. hec enim fuit felix clauſicula totius exſpectacionis et deſiderij et po
ſtulacionis aduentus boni Jeſu in qua omnia deſideria sanctoꝝ patrum
precedentium conſummari. et terminari videt̄ ꝓpter qđ oio eſt inexꝑſſi/
bile nobis illud feruidum deſiderium. vt orationis virtuoſe ſuſpirium
quo ſuſpirabat ad deum vt filium ſuum mittere dignaret̄ ad noſtram aſ
ſumendam naturam non credas autem ꝙ ad ipſum recipiendum in carne
ſua reputaret ſe dignam. quia gratia ſanctificacōis que tam omni virtute
repleuit ſic a pᷣcipio ipſam mentem virginis in omnium virtutum radi/
ce. ſ. ſancta humilitate iabiſſauit ꝓfundum. qđ ſicut nulla poſt filium cre/
atura tātum aſcendit in humilitatis perfectiſſime recognicione nec alicui
pure creature datum eſt in via tantum guſtare nihilum eſſet. nec tantum
preterea annihilare ſub volito maieſtatis diuine. propter qđ non mirum
ſi oratio talis humilitatis non ſolum penetrabat nubes ſed etiam omnes
angelicas cohortes et continuo ſiſtebatur ante acceptabiliſſimum conſiſto
riū ſanctiſſime trinitatis. In ipſa ergo hora ſue annūciationis cum ſuſpi/
rijs multis filium dei ad incarnandū deꝑcabatur. Tertio ingreſſꝰ eſt an/
gelꝰ ad eā lacrimātē ꝑ deuocōe ꝑ dulcedīe quā cōcipiebat. cū cogitabat de/
um hominibꝫ adeo fore ꝓpicium. ꝙ ꝓ eis carnē aſſumeret lacrimantem
inſuꝑ ꝑ cōpaſſione totius humani generis ſautiati et vulnerati et captiua
ti ſub iugo tenebrarum. O ſi vidiſſes virginē paulo ante aduentū angeli
in hac oratione feruida forte et cor tuum mollires dulcedine deuocionis
erat quidem ipſa et puto in hac oratione plus ſolito feruentiſſima men/
tali eleuationi intentiſſima et diligentiſſima ad perſcrutanda deuote mi/
ſteria incarnacionis. Tunc humiliter corde deuoto plāgentibꝫ oculis et
vultu ad celeſtia reuocato dicebat ad deum. O clementiſſime domine de
us rex regum qui bonitate tua mundum creaſti de nihilo et poſt ange/
los hominem ad tuam imaginem formatum. deum conſtituiſti creatura
rum vt tibi ſeruiret. vt te diligeret tibiqꝫ in omnibus obtēperaretꝫ. Miſe
rere ei iam ꝑdito per peccatū miſerere bonitate tua. miſerere clemētia et
caritate tua. Aperi celos et deſcende iam tot annoꝝ milia percurrerunt
et ſancti pr̄es ⁊ ꝓphete patriarche et amici tui ī tenebris hitāt expectātes
lumē tuū. Veni obſecro pat̄ benigniſſime. veni ⁊ ne reſpicias pctā hoi/
nū deſcende de celis verus deus verū lumen gaudiū ſolatiū dulcedo et
cōſolacō afflictoꝝ. O ſi oculis ꝓprijs tam grāde miſteriū aſpicerē. O ꝙ̄
letarer cum deum in carne viderē. O ꝙ̄ ſancti patres gaudiū ſuſciperēt

Rūpe moras creator optime et veni ad liberandū nōs in huiuſmodi me/
dicacionibus occupans angelū lumen refulgentē cōſpexit omnia. quid aſ/
pectas. quid queris quid ploras. ecce iam in breui pficietꝰ in te qđ dictū
ē a domino. Ecce angelus ad te venit. nūtiare ſalutē mundi. Tertia cō
ſideratio dicitꝰ ſalutacōis. et de hoc ſubditur. dixit. ſ. angelꝰ ad eam. Aue
gratia plena dominꝰ tecum benedicta tu imulieribꝫ in qua ſalute triplex
virginis excellentia notatur.

Prima nature
Secūda gratie
Tertia glorie

Prima excellentia virginis que in hac ſalutatione nota
tur dicitꝰ nature qđ quidā triplici mō demōſtratꝰ. prio
mō Aue. i. ſine ve. et hoc ſine triplici ve cui ſubiacꝫ to
tū feineū genꝰ. ſ. ve pudoris laboris. et doloris. Ipſa aūt fuit ſine ve pudo
ris in cōceptione. ſine ve doloris. ingeſtacione. ſine ve doloris i pturicione
Nam teſtē. bern. fuit ſine corrupcōe fecūda. ſine grauatiōe grauida. ſn̄ do/
lore puerpera. Ratio autē quare fuit ſine ve pudoris eſt. quia eiꝰ ꝯceptꝰ
fuit ſine corruptione nō humano ſemine ſed miſtico ſpiramie. Soli eni
principi porta illa ſeruata eſt quā nō violauit egrediēs ſicut miſtice poni/
tur. eze. xliiij. hac triplici maledictōe. nulla mulier imunis natura fuit. niſi
in ſola virgine benedicta. vn̄ eue gen̄. iij. dictum eſt. Multiplicabo erū/
nas tuas et conceptꝰ tuos. paries in dolore filios tuos. Secundo mō in
virgine per Aue excellentia natura monſtratur quia ab alio triplici ve i
munis fuit ſcilicet cōcupiſcentie. culpe et pene. de quo apoc. xviij. Aquila
clamabat ve ve ve habitantibꝫ in terra. Fuit ergo beata virgo ſine prio
ve erumne cōcupiſcentie peccati originalꝰ quia ſine eo concepta eſt canti/
cor. iiij. Tota pulchra es amica mea et macula nō eſt in te. aut in ea ois
fuit extincta per ſpiritus ſancti ſanctificacōꝫ. Unde pſal. ſanctificauit ta/
bernaculum ſuum altiſſimis ideſt beatam virginem in qua nouem men/
ſibus habitauit. Secundo fuit ſine ſecundo ve ſcilicet culpe et venialꝰ
et mortalis. vnde Auguſtinus in libro de natura et gratia cum de culpa
agitur nullam de matre domini volo fieri queſtionem. Tertio fuit ſine
tertio ve pene que ſcilicet eſt in ſeparatione anime et corporis que eſt in
cineratio et corporis diſſolutio. Nam ſicut dominus nos dedit ſe/
men ſuum videre corruptionem ideſt criſtum. ſic nec ſanctam ſuam de
qua natus eſt ſanctus ſed corpore et anima in celum aſſumpta eſt.
Tertio inſup modo per ve ideſt virginee nature excellentia demonſtratꝰ
quia ſcilicꝫ fuit ſine alio triplici ve de quo Jo. prima. capitulo ſecūdo di/
cit omne quod ē in mundo ꝛc. auaritiam namqꝫ cōcluſit p paupertatē luxu
riā p virginitatem diabolū vero ſcilicet ſupbiam p huilitatem quia has
virtutes in ſe perfectiſſime habuit. Secunda excellentia virginis que
in hac ſalutatione declaratur. dicitur gratie. et de hac ſubditur gratia ple
na et vere plēa quia vt hieronimus inquit ad Paulinā et Euſtochium.

Ceteris per partes preſtatur marie vero totam ſe infudit gratie pleni/
tudo. quis nam explicet etiam multis ſermonibus gratiam virginis bene
dicte. O armarium ſpiritus ſancti. O archa domini. O virgo glorioſa
quid maius dici poteſt matre dei. quid tale quid ve equale

Tertia excellentia dicitur glorie cum ſubditur dominus tecum. Do
minus enim eſt pater. dominus filius. dominus ſpiritus ſanctus.
Tecum dominus pater. quia tu es ſponſa patris. Tecum dominus filius
quia tu mater filii. Tecum dominus ſpiritus ſanctus. quia in camera ſpi
ritus ſancti comprobaris. et tamen non tres domini incarnati i te ſed vnus
eſt dominus ſcilicet filius incarnatus. quia verbum caro factum eſt. Ideo
benedicta tu in mulieribus. i. a mulieribus vel ſuper omnes mulieres be
nedicentur in te ſicut mater in filio. Nam ſicut Aug⁹. dicit in ſermone.
Auctrix peccati eua. autrix meriti maria. eua occidendo obfuit Maria vi
uificando profuit. percuſſit illa. ſanauit iſta. o q̄ bñdicta id benedicta eſt.
virgo iſta digniſſima benedictionibus replens humanum genus.

Quarta conſideratio dicitur comicionis. et de hac adiungitur que cũ au/
diſſet turbata eſt in ſermone eius et cogitabat qualis eſſet iſta ſalutatio
in quibus verbis triplex actus honeſtiſſimus virginis glorioſe denotatur.

Primus auditionis.

Secundus turbaciõis.

Tertius cogitacõis.

Primus actus ad quem virgo digniſſima cõmota eſt fuit audicionis
quia attendiſſime audiuit nuntium ſummi dei. Dulciſſime illam ſalu/
tacionem magnificacione benedicentem quid audis o virgo piiſſima quid
tibi refertur ab angelo. quid contrarium facies cum ſentis angelicam
vocem.

Secundus actus fuit turbacionis quia turbata eſt non turbacione in cre/
dulitatis ſicut zacharias. ſed turbacione admiracionis ſicut Nicolaus de
lira dicit. Nam beata virgo ſolita erat videre angelos. et ideo de appari/
tione angeli non fuit mirata. i. turbata. ſed de ſalutacõne inſolita quia ni
hil mirabilis eſt vere humili q̄ ſua exultatio et ideo cum beata virgo eſ
ſet humilima audiens ſalutacionem tante excellentie turbata eſt in ſermo
ne. non in apparitione.

Tertius actus virginis benedicte fuit cogitacionis. Nam vultu verecun
do cepit miſterium prudentiſſimeq̄ ponderare.

Quinta conſideratio dicitur confortacionis. de qua ſubinfertur et ait an
gelus ei. Ne timeas maria. inueniſti enim gratiam apud deum. ecce con/
cipies in vtero et paries filium et vocabis nomen eius Jeſum. hic erit
magnus et altiſſimi filius vocabitur. et dabit illi dominus deus ſedem

Dauid patris ſui. regnabit in domo Jacob ineternū et regnū eiꝰ ñ erit
finis i quibꝫ verbis triplex nouum angelus annunciauit.
Primum dicitur conceptionis.
Secundū dicit̃ noiacōnis.
Tertiū dicit̃ magnificacōis.

Primū fuit nouum concepcionis. O maria inquit angelus. noli time/
re de ſalutacōne ſcilicet inſolita. Jnueniſti enim gratiam apud deum nō
ſolū ꝓ te ſed ꝓ toto humano genere. ecce cōcipies i vtero et paries filiū
Secundum fuit nouū noiacōnis. et vocabis inquit nomen eiꝰ Jeſū ſcd̄m
Ni. de lira nō dicitur ipones. quia hoc nomē nō fuit impoſitum a deo pa
tre secundū ꝙ fuerat predictū ab Jſa. ꝓpheta. lxij. c. Vocabit̃ tibi nomē
nouū qd̄ os dn̄i noiauit ſꝫ iſtud nomē fuit diuulgatū ꝑ āgelū ipi marie ⁊
Joſeph. ⁊ ꝑ eos aliis nomē etiā ipoſitū ē ſcd̄m ꝓprietatē futurā ꝙ ſalꝰ hu
mani generis erat futura ꝑ xp̄m. Jeſꝰ. n. ſalꝰ interpretat̃ ſecundum hie/
ro. Tertiū fuit nouum magnificacionis. quando dixit. hic erit magnus
ſemper enim fuit magnus deus ſed futurus erat magnus homo et mag/
nus ꝓpheta ſicut Luc. vij. c. dicitur propheta magnus ſurrexit in nobis
et filius altiſſimi vocabitur. i. ipſius dei qui ſolus eſt altiſſimus homo
enim altus eſt inter creaturas corporales. ſꝫ angelus altior. deus autem
altiſſimus Jſta eſt filiacio dei ſecundum Nico. de lira decipitur hic per
naturā in omnibꝫ aūt aliis quātūcūqꝫ ſanctis eſt tantū filiatio dei ꝑ adep
tionem. et dabit illi dn̄s deꝰ ſedem Dauid. Sed cōtrariū ꝑ hoc qd̄ dici/
tur Jere. xij. de Jeconia rege Juda. ſcribe iſtū virum ſterilem nec erit de
ſemine eius qui ſedeat ſuꝑ tronū Dauid. beata aūt virgo maria de qua
natus eſt Jeſꝰ deſcendit de Jeconia vt patet Math. i. ꝙ ponit̃ in criſti
geneologia. Ad qd̄ dicendū ſm̄ Ni. de lira. qd̄ Jere. loquit̃ de regno tē/
porali ipſius Dauid in quo nullus poſtea regnauit de ſemine Jeconie.
et aliqui alii qui reſumpſerūt regni nomē in iudea ante Herodē Aſcolo
nitam nō fuerunt de tribu regia ſed de tribu. ſacerdotali. xp̄s etiam qui
deſcendit de ieconia ſm̄ carnē ꝑ virginē Mariā nō ſedit ſuꝑ tronū Da/
uid loquēdo de tꝑali regno imo iſtd̄ negauit corā Pilato dicēs Jo. xviij.
regnū meū nō eſt de hoc mūdo. tn̄ poteſtatē accepit poſt reſurrectionem
etiā inquātū homo ſuꝑ omnē creaturā ſm̄ ꝙ ipſe dicit Math. xviij. Da/
ta eſt mihi poteſtas in celo et in terra. Nā inquantū deus nō accepit ali/
quam ptātem de nouo ſiue in tꝑe angel̄. Angelꝰ hic loquitur de regno
ſpūali et celeſti quod figuratū fuit ꝑ regnū Dauid tꝑale ſicut et celeſtis
Jeruſalē ꝑ tꝑalem. vnde et ſubdit̃ et regnabit in domo Jacob ineternū
ſcilicet ſuꝑ electos de domo etiam eni. Abraham et Jſaac. aliqui fuerūt
reprobati ſicut Jſmael et Eſau. ſed de domo Jacob omnes eiꝰ filii a ſctis

doctoribus inter electos ſunt cõputati quia et ſi aliqui peccauerũt et ege
runt penitentiam. Hec Nicolaus de lira. et regni eius non erit finis quia
criſtus non ſolum inquantum deus ſed etiam inquãtum homo regnabit
ineternum ſuper omnes et ſuper omnes angelos. quid eſt hoc. O virgo
regina quod tibi angelꝰ loquitꝛ vere nouũ quod alij tot ãnis exſpectaue-
runt ſancti patres et electi dei ſentire. quomodo in his verbis immuta-
tur cor tuum. O virgo audi obſecro anima mea quia celeſtis nuntius ex
parte dei virgini declarat ſalutem mundi per ſui filij concipiendi futurã
quid feciſti o puella quid feciſti ut deum inclinares ad tuum ſanctũ amo
rem. Ecce angelus ex parte ſumme trinitatis tibi reuelat te in matrem
illius aſſumendam quem paulo ante vt deſcenderet deuotiſſime rogabas
ſatiſfactum eſt iam peticioni tue. O virgo ſacratiſſima en ſaluator mun
di tuum ad habitandum. requirit vterum virginalem fecit ille quod po-
ſtulabas fac et tu etiam quod ipſe querit. querit te in matrem. querit te
carnem accipere ſed non ſine cauſa rem tam grãdem adhuc ponderat vir-
go pia idcirco ad tertium miſteriũ ꝓcedamus.

Tertium miſterium contemplandum dicitꝛ confeſſionis. pro quo ad
ditur in euangelio. dixit autem Maria ad angelum quomodo fiet
iſtud quoniam virum non cognoſco. et reſpondens angelus dixit ei. Spi
ritus ſanctus ſupueniet in te et virtus altiſſimi obumbrabit tibi ideo et
quod naſceretur ex te ſanctum vocabitur filius dei. et ecce Elizabet cog-
nata tua et ipſa cõcepit filium in ſenectute ſua ⁊ hic menſis eſt ſextus illi
que vocatur ſterilis quia non erit impoſſibile apud deum omne verbum
Dixit autem Maria ecce ancilla domini fiat mihi ſecundum verbũ tuũ
In quibꝰ verbis. v. adhuc conſideraciones erunt denotande.

Prima dr virginitatis ãplexio.
Scda dr ſpiritus ſci coopatio
Tertia dr exempli admiratio
Quarta dr humilis reſponſio
Quinta dr verbi dei icarnatio

Prima conſideratio dicitꝛ virginitatis amplexio. Mira ſiquidem deuotione glorioſa virgo amplexabatꝛ virginitatis decorẽ quod ꝓbari poteſt triplicitꝛ.

Primo ex ſuo ꝓpoſito
Secundo ex ſuo voto
Tercõ ex ſua ꝯfirmacõe

Primo inquam patet ex ſuo propoſito. dic Ma-
giſter ſententiaꝝ in. iiij. di. xxx. et confirmatꝛ per
Aug. xxvij. q. ij. c. beata maria. beata maria propo
ſuit ſe obſeruaturam votum caſtitatis. vel virginitatis. in corde. ſ; ipſum
virginitatis votum non expreſſit in ore ſubiecit ſe diuine diſpoſitioni dũ
propoſuit ſe obſeruaturam virginitatem niſi deus aliter ei reuelaret. nec
ſic faciendo fecit cõtra legẽ. deutero. vij. Non erit ipſa ſterilis vtriuſqꝫ
ſexus ꝙ ipſa in hac vice non ſimpliciter virginitatem vouit. ſed ſub cõdi-
cione ſi deo placuerit. Secũdo patet ex ſuo voto. Nam accepto ſponſo

Joſeph ſanctiſſimo et cognoſcens domini voluntatē ſimul cū viro labijs
expſſis virginitatē vouit. ſicut patet in p̄dicto c. beata maria. Et id cōfir/
matur per Auguſt. in libro de virginitate qui ait. Annuncianti angelo
Maria reſpondit quō fiet iſtud quoniam viꝝ nō cognoſco. qđ ꝑfecto nō
diceret niſi virginitatē deo ante vouiſſet. Tertio patet ex ſua cōfirma
tione qn̄ angelo dicebat quoniam viꝝ nō cognoſco. i. non cognoſcere pro/
pono. Diligebat itaqꝫ virginitatem virgo et modū diligent interroga/
bat de ſuo conceptu. Secunda cōſideratio. dicit ſpūs. ſ. coopatio. Nāqꝫ
vt audiuit angel9 reſpōſū virgis. let9 retulit ei ſpirit9 ſāct9 ⁊c. i qua rela
tione tria virgini ꝓmiſit.

Primo ſpiritum ſanctū
Scđo humanacōnem
Tercio ſanctificacōnem

Primo ꝓmiſit virgini ſpirit9 ſancti ſupuen/
cionē quando dixit ſpiritus. ſ. ſupueniet in te
. i. nō cōcipies humano mō ſed diuino. qꝛ non
virtute ſeminis virilis ſed ꝟtute ſpirit9 ſancti et benedixit ſupueniet in
te quia prius venerat ſup virginē adhuc in vtero matris exiſtentē ipſā a
peccato originali p̄ſeruando vel ſm alios purgando. Sed i conceptione
filij dei ſuperuenit ſpiritus ſanctus. i. iterum venit ad confirmandum
et conferendū maiorem gratie plenitudinē. que non ſolum ſanctificauit
mentem ſed etiam ventrem. nec ꝓpter hoc dicendum eſt xp̄m eſſe filium
ſpirit9 ſancti. duplici ratione ſm Bon̄. in. iij. di. iiij. primo ꝓpter vitandū
errorem circa generationē temporalē qꝛ ſecundum illam dicit xp̄us cōcep
tus de virgine et ſpiritu ſancto ſi diceret ſpirit9 eius pater ſicut ꝟgo ei9
mat. Nam videt ex hoc xp̄us natus ex Maria et ſpiritu ſancto ſicut naſ
citur proles ex muliere et viro qꝫ ſi hoc falſum eſt quia proles partē acce/
pit a patre et partem accepit a matre in qua aſſimulat patri et matri i ea
dem natura et forma et hoc non eſt repire in xp̄o quantū ad eius concep/
tionem imo ſoli matri aſſimilat in natura aſſūpta. ideo nō debet admitti
xp̄m eſſe filium ſpiritus ſancti. ſed ſolius virginis matris ad manifeſtan/
dam et confirmandam veritatem et ꝓprietatem tpalis generacōis. Secū/
da ratio ſumit ex pte generacōis eterne ne cōfuſio fiet eternaꝝ relationū
et proprietatū. vnde cum propriū ſit pſone patris generare reſpectu pſo/
ne filij nullaten9 admittitur xp̄m eſſe filium ſpiritus ſancti in quo nō eſt
alia pſona vel hypoſtaſis q̄ꝫ illa quam ab eterno pat genuit. Secūdo an
gelus ꝓmiſit filij virgini hūanationē cum dicit et virtus altiſſimi obum
brabit tibi. i. dei filius qui eſt dei patris ſapientie et virtus. vt dicit pri/
ma cor. primo obumbrabit tibi quia ſub vmbra cranis latebit virtus di/
uinitatis. Tertio promiſit ei filij ſanctificacionem di. ideoqꝫ et quod naſ
cet ex te ſanctū vocabitur filius dei. ſecundū Nico. de lira dicit ſanctū ab
ſolute abſqꝫ determinacōne quia ſi dixiſſet ſanctus deus vel ſauctus ho/
mo vel aliquid cōſimile nō expſſiſſet ſanctitatē eius cōplete quia in eo eſt

ſanctitas diuina et humana et quitquid ſanctitatis poteſt cōgitari in quecūqꝫ creatura eminentius eſt in xp̄o. ideo dicitur ſanctum abſqꝫ determinatione. et vocabitur inquit filius dei. Accelera virgo reſponſum et expedias nunciū expectat adhuc cum modeſtia et audit. Attende non interrūpit verba angeli ſed illa ſuſcipit cum multa reuerencia.

Tertia conſideratio dicitur exempli admiratio. Angelus enī vt virginē clarius informaret exēplū ſibi ꝓponit qđ fuit efficaciſſimū triplici rōe.

Primo rōe clritatis
Scđo rōe fecūditatis
Ter. rōe poſſibilitatis

Primo fuit exemplum illud efficaciſſimū ratione claritatis quia non erat obſcurum non de ꝑſona īcognita nec de extranea ſeu ꝑegrina. ſed de perſōa notiſſima et coniuncta. Ecce inquit Eliſabeth cognata tua. Secundo fuit efficaciſſimum ratione fecundditatis. Mirum quippe videtur ſi ſterilis concipiat ſꝫ multomagis ſi concipiat in ſenectute ꝓpterea dixit angelꝰ ipa concipiet filiū in ſenectute ſua et. hic menſis eſt ſextus et illi. ſ. menſi in q̄ ipſa concepit que vocatur ſterilis quia eius ſterilitas ſic erat nota vt vocaretur ſterilis. Tertio fuit efficaciſſimum ratione poſſibilitatis cum enī maius ſit virginem concipere q̄ꝫ ſterilem ideo angelus inducit rationis efficaciam ex dei omnipotentia quia non erit impoſſibile apud deum omne verbum. qui dixit ei facta ſunt. Quarta conſideratio fuit humilis reſponſio. dixit autem Maria ad angelum fiat mihi ſecundum verbum tuum que reſponſio fuit gratiſſima.

Primo deo
Scđo āgelꝭ
Tercō hōīb₃

Primo fuit hec reſponſio gratiſſima deo qui ad ſuum vterum deſcendere ſtatim digantus ē ⁊ quem celi et terra capere non poterant verbis iſtis Maria clauſit in ſuo ventere. O incogitabilis virtus Marie virginis. O ineffabilis clemētia creatoris. O incōp̄henſibilis altitudo miſterioꝝ dei. Una mulier hebrea fecit inuaſionem in domo regis eterni. Una puella et ſic diuinam ſapiētiam circunuenit. propterea de ea conqueritur deus. dicens Canti. iiij. Vulneraſti cor meum ſoror mea ſponſa mea vulneraſti cor meum ī vno crine Colli tui et in vno oculorum tuorum. Ubi gloſa pro amore tuo carnem aſſumpſi et vulneribus primis in cruce vulneraſti cor meum. Nā primogenita filij ſui fuit pluſq̄ꝫ pro ea redimenda in mundum venit q̄ꝫ pro omni alia creatura ex virginis ergo carne deꝰ flens dico ſūmam altitudinem. veſtiuit humilitatem ſūmam delitiam veſtiuit penalitatem ſummam opulentiam. defluit pauꝑtatem ſūmam lucem veſtiuit tenebras. ſūmam honorem veſtiuit obprobrijs. ſummum amabile veſtiuit flagellis. quid plur̄. hodie virgo ſacratiſſima dicit cōgratulamini mihi omnes q̄ diligitis me quia cum eſſem ꝑuula placui altiſſimo. placuit certa quia dixit ecce ancilla domini. Non dixit ecce regina. ecce mater. ſed ecce ancilla. O humiliſſīa virginis oblatio. qua ſe ī ancillā dei totū obſequioſā reddebat

Secundo fuit hec reſponſio gratiſſima angelis qui virginem conceſſum
erſpectabant .quiſnam erplicet quanto gaudio ſint repleti cum iam virgi
nem audiebat dicentem ecce ancilla domini.letabant̃ quidē iocundabāt̃
et eraltabāt. Tertio fuit hec reſponſio gratiſſima hoibus quibꝰ ꝑ Ma/
riam ſalus mittebat̃ a dño O Adam. O Eua patres generis humani. O
Abrahā. O Yſaac. O Jacob. O Yſaia. O Jeremia. O ſancti patriarche ⁊
ꝓphete. Dicite mihi queſo dicite cū virgo locuta ē v̄ba ſalutis noſtre
ſenſiſtis ne aliquid audiuiſtis puto enim ꝙ angeli ad vos deſcendentes
voce amena dixerunt. Gaudete patres ſancti q꞉ hodie puella vna illa ꝙ̄
prophetaſtis et ī figuris ꝓnūciaſtis a dño requiſita reſpōſum ꝑbuit ecce
ancilla domini et iā incarnatū eſt in ea verbū diuinū.puto etiam clarita/
tis inſolite radium eiꝰ apparuiſſe nūc ſe trahēdo nūc ſe reddēdo O qual̃
fuit et ꝙ̄ magna iubilatio tūc illoꝝ qui ſedebāt ī tenebris. Quīta cōſide/
ratio dr̃ verbi diuini incarnacō.ſm enim Jo. dama.poſt virgineum cōſē/
ſum facta ſunt tria ſimul et ſemel.primū corpis xp̄i organizatio. Secūdū
anime creatio. Tertiū corꝑis et anime cū diuinitate vnitio. Aſſūpſit eni
verbū totū hominē et nō prius corpus ꝙ̄ aiam.ſed ſimul vt docet magi/
ſter in.iij.di.iij.ex qua vnione deus homo factus eſt in vtero virgis. et
virgo facta eſt mat̃ dei. Quod dicere ſtupeo certe nec valeo exprimere
rem tā grandē.quid factū eſt in te o virgo glorioſa cū ſenſiſti tuū vterum
tali filio decoratū. O quāta fuit tūc oīm tuoꝝ ſēſuū interioꝝ et exterioꝝ
mutatio. Illum certe habebas qui in celis cū patre regnabat. Illū tene/
bas qui ſimul cū patre ſpiritū ſanctū inſpirabat. Secū iam ſumus ⁊ am/
plius nō deſperabimus. Juua nos virgo piiſſima.et ad tuū filium ꝓ no/
bis porrige preces vt nobis gratiā ſuam largiri dignet̃ qua valeamꝰ ſua
cognoſcere benefitia et ſibi poſſumꝰ ac filio in hac die gratias cōdignas r̄/
ferre qui humilem ſe tibi dedit qui eſt bendictus ī ſecula ſeculoꝝ. Amē.

Sermo de p̄deſtinato numero dānatoꝝ.

MUlti ſunt vocati pauci vero electi. Math.xx.c. Verba que re/
uerentiis veſtris ſūt ꝓpoſita dilectiſſimi in xp̄o Jeſu.ſunt ipſius
dñi Jeſu que ſi omnes vani attēte penſarent ac ſubtiliter diſcur
rerent timendi deū cām haberent.quid eni pōt tanta efficatia timorē in/
cutere ꝙ̄ p̄fata verba ore veritatis ineffabilis prolata conſiderare. Quis
enim nō paueret.quis non obſtupeſceret qui videret ſuū regem populos
ſibi ſubiectos omnes ſine defectu corā ſe aduocantē et ex tanta multitudi
ne paucos ad gloriam eligentes. Reliquos aūt in cōfuſione ignominia ⁊
tormento relinquentē. O quantus timor O quantus fletus. O quantus
gemitus tales cōprehenderent. Sed que inſania hominū patet nūc con/
trarium. Nam ſi ſigillatim omnes interrogarent̃ infideles an ſint electi

ad ſalutem quaſi omnes dicerēt ſumus.ſimilit̄ etiā iudei idē dicerēt.veꝝ quidem qđ xp̄ianis loquar quoꝝ fides eſt meritiſſima nōne iō et ipſi in oibus malis viuentes tn̄ credūt ſe miſericordiā dei cōſequturos. Interroga q̄ſo in omni ſexu et in omni etate cōdicione gradu ac dignitate.nemiez fere inuenies etiā ſi in malo pſeuerēt qui ſe nō putet electū ⁊ hoc euenit ꝙ parti ignorāt lumen veritatis ptim quia ꝓpij amoris fallacia decipiūt̄ parti demonis ꝙ diabolica ſuggeſtione fallunt̄ . Nā plerūqꝫ etiam fatui ſe ſapientes exiſtimant.et quia claros nō habēt oculos vmbrā interiorem ꝓ veritate recipiūt et ſepe ſōniantes putāt ſe vigilare et vera eſſe q̄ ſom/niant. Sic multis vocatis a deo euenit qui nūc credūt ſe ſaluari et dam/nabunt̄.quia dicit ſaluator multi ſūt vocati pauci vero electi.nōne vides in omnibꝫ rebꝫ exemplū quia illud qđ ē deteriꝰ plus habūdat et in fine ſermonis dicet̄.ſꝫ nunc cape exemplum in piſcatoribꝫ quia vt plurimum plus imunditie et piſcium in vtilium in rete capiunt q̄ꝫ ſint boni piſces hoc confirmat diuina auctoritas Math.xiiij.ſimile eſt regnū celoꝝ. Sagene miſſe in mari vſqꝫ in caminū ignis. Ecce qđ beati ponunt̄ in vaſis quaſi in modico loco morantes ꝓpter paucitatē.ſed mali ꝓiciunt̄ in litꝰ maris ꝓpter multitudinem. O peccator conuertere et conſidera quid ſig/nificet multi ſunt vocati ⁊c.ſed licet nequeat mentiri tamen quia eius ſa/cratiſſima dicta ab ignorantibꝫ male intellecta ſepenumero aberrare de/cipiunt̄ ideo ꝓ luculentiori thematis noſtri declaratione tria in hoc ſer/mone notabimus.

Primū đr oppoſitio	Cape primū qđ ē oppoſitio quidā eni videt̄ op/
Scđm đr declaratio	ponere ꝙ nō pauci ſed multi ſūt electi et hoc tri/
Tertiū đr cōfirmatio.	plici opinione probare videt̄.
Prima đr inclinacōnis	Prima opinio dicitur inclinacionis et eſt talis
Scđa đr reuelacionis	omnia que ſūt inclinantur ad agendū ſecundū
Tertia đr p̄deſtinacōis	bonitatem ſue nature loquendo naturalit̄ vt

patet increaturis inſenſibilibus et ſenſibilibus q̄ magis q̄ꝫ nos ſequntur nature ſue inclinationem. Vn̄ phs.iiij.ethi.ait vnuſquiſqꝫ dirigit opera ſua ſecundum optimum eoꝝ que ſunt in ipſo.et Boe.in.iiij.de conſola. proſa.iiij.inquit.agit eni cuiuſqꝫ natura qđ proprium eſt ei diffinite.ergo et deus cuius eſſe eſt perfectiſſimum inclinatur a bonitate ſue nature vt agat ſecundum eam Nam ſi alia agunt hoc a forciori deus. hoc patet ſcđo metha.vbi dicitur qđ eſt cauſa alioꝝ vt ſit talia illud maxime eſt tale ex/emplū ignis qui cum ſit cauſa calefaciendi aquā vel alia agūt ſecundū in/clinationē ſue nature ipē dꝫ agere ſcḋm ſuā imo magis quia teſte ꝓculo q̄ đr de cauſis auctor.quicq̇d pōt cauſa ſcđa pōt cauſa p̄ma nobiliori ⁊ altio/ri mō ad hoc commētator.ij.metha.ait p̄ma cā eſt magis digna in eſſe et virtute q̄ꝫ omnia alia entia.quia oia alia entia acquirūt eē et v̄tutē a p̄ma

Sed que eſt inclinacō nature dei. Miſericordia. hinc dr in pſal. Apud dominum miſericordia et copioſa apud eū redemptio et. xxvi. q. iij. et allegat de pe. di. i. Miſericordie dn̄i nec menſuras ponere poſſumꝰ nec tp̄e diffinire. Ecce ꝙ inclinat ad miſerendū ſecundū naturā ergo debet pluribus miſereri et cōſequēter plures eligere ꝙ̄ dānare. Vez rn̄dere quis poterit. ꝙ etiam homo inclinat ad miam teſtante Jaco. i. c. ſue ca. vbi ait ſuperexaltat aūt mia iuditiū. et de pe. di. i. c. quia deitatis. et ſunt verba. Hiero. vbi dr deitatis natura clemens eſt et pia magis ad indulgentiā ꝙ̄ ad vindictam ꝓna. qꝛ nullatenꝰ vult mortem peccatoris ſꝫ vt magis conuertatur et viuat. Secunda opinio dr reuelacōis arguendo nāqꝫ ꝓ talibus dico ꝙ plures ſaluent. qꝛ in diuinis ſcripturis inuenit ꝙ plures ſaluant nā omnes electi ſignificant in promiſſionibꝫ factis ad Abraham a deo ſicut ſancta mater eccleſia canit ſignifer ſanctꝰ Mihael repſentet eas in lucem ſanctā quā olim Abrahe ꝓmiſiſti et ſemini eiꝰ. ſed ſemē electorū eſt ampliſſimū. Nā Gen. xij. dixit deꝰ Abrahe. Egredere de terra tua et de domo patris tui et intulit di. faciā recreſcere in gentē magnā. Itē xiij. c. Itez di. faciam ſemen tuū ſicut puluerem terre quē et ſi homo poteſt numerare ſemē ꝙ̄ tuū numerāe poterit. et. xv. c. antequā Abrahā filiū haberꝫ. eduxēs eū foras dixit. ſuſpice celū et numera ſtellas ſi potes et dixit ei ſic erit ſemē tuū. Ecce qd ſūt electi ſignificati i ſemie Abrahe. Hic Job. xv. di. nūquid numerꝰ militum eius quaſi non. et Dauid inducit exemplum patri di. dinumerabo eos et ſup arenā multiplicabunt. ſimiliter Jo. apoc. vij. hoc teſtatur di. Audiui numerum ſignatorum. c. millia. xliiij. millia ſignati ex omni tribu filiorū Iſrl. ex tribu Juda. xij. millia ſignati vſqꝫ ibi ſtantes ante tronum dei. Ecce quanta electoꝝ multitudo ꝓpterea doctores ſancti in ſuis opinōibꝫ licet ſint varie tamen oſtendunt multos ſeruandos. Magiſter nāqꝫ ſniaꝝ in. ij. i. di. dicit. hoiem eſſe factā inter alias cauſas. pro reſtauracione nature angelice. Unde et in di. ix. allegat Gregorium di. Supna illa ciuitas ex angelis et hominibꝫ conſtat ad quam tanti humani generis aſcendere quantos illic contingit angelos remanſiſſet ſicut ſcriptum eſt cōſtituiſti terminos populoꝝ. Iuxta numerum filioꝝ ſiue angeloꝝ. et hoc exponit ipſe Magiſter dicēs nō iuxta numeꝝ eoꝝ qui ceciderūt ſed eoꝝ qui remanſerūt. Et iuxta iſtam opiniōez cū ſint angeli pene innumerabiles ſequit ꝙ tot erūt hoies qui ſaluabūt Nā de angelis di. Jo. i Apoc. Millia milliū miniſtrabāt ei et decies cētena milliū aſſiſtebant ei. Item di. ix. magiſter ponit aliā opinionē que ē Aug. xxij. li. de ci. dei di. De mortali ꝓgenie iuxtaqꝫ dānata tantū populum ſua gratia collegit vt tantū ſtirpe reſtauret parteqꝫ lapſa angelorum ac ſi illa dilecta ac ſuperna ciuitas nō fraudet ſuoꝝ numero ciuium qn̄ ē fortaſſis et habundantia letet Item ibidem ponit aliam opinionem di.

ꝙ ſalus ruine angelice per virgines reſtaurabitur. de ceteris autem ho/
minibus ſunt tot ſaluandi quot ſunt angeli qui remanſerunt &c. Eſt alia
opinio domini Boñ. in ſecundo di. viiij. que videtur omnibus verior. ait
enim ꝙ cum ſint. viiij. angelorum ordines debent ad ipſos homines aſſu/
mi pro meritorum conditione et ideo non tantum aſſumuntur ad ipſos
virgines cum etiam multi corrupti carne in merito multis virginibꝫ pre
feruntur ſicut patet in beata maria Megdalena et Petro apoſtolo qui
multis virginibus vtriuſqꝫ ſexus preferuntur propterea dicitur ꝙ multi
dum fuerunt in hac vita non fuerunt tanti meriti vt poſſent aſſumi ad ā
gelorum ordines qui tñ ſaluati ſūt merito paſſionis criſti et de ipſis fiet
decimus ordo ſicut omnibus fuit ſignificatum tempore eze. Regis iude
quando a deo impetrauit ne moreretur tunc ſol in ſignum exauditionis
decem gradibus deſcendēs retro gradiens in horologio adiam ſicut patet
.iiij. Re. xx. c. ſic criſtus ſol iuſtitie nouem relictis angelorum ordinibus ad de/
cimum generis humani deſcendit. ꝙ in decima dragma deſignatur de qua
Luce. xv. dicitur ꝙ̄ mulier. ſi deitas ſiue diuina natura admiſſa requiſiuit
domum. i. humanam naturam paſſione ſubuertens. Ecce iſtis opinionibꝫ
adhuc preſuppoſitis ſaluandi numera eos ſi potes. ergo non pauci vocati
ſiue electi. ergo multi quomodo ergo intelligēda eſt veritas multi ſūt &c
Tertia opinio dicitur predeſtinationis et arguitur ſic aut deus predeſti/
nauit omnes aut partem. Si omnes. ergo omnes ſaluabuntur quia pre/
deſtinatio eſt fundamentum et origo habēs ſalutem. vt colligitur di. v. c.
iiij. primi ſententiarum et. xxiij. q. iiij. c. Nabuchodonoſor preterea argui/
tur. Deus eſt immutabilis ſi ergo omnes predeſtinauit omnes ſaluabit
quia eius voluntas non poteſt mutari iuxta illud quod dicitur de regu/
lis iuris libro ſexto quod ſemel placuit ãpliꝰ diſplicere nō pōt. Si autē
dicis ꝙ non omnes predeſtinauit ſed partem et ego quia non omnes. et
probatur ꝙ non ſit verum. primo ſi ſic eſſe videtur ꝙ deus eſſet perſona/
rum acceptor et hoc negat ſcriptura. vnde actuum petrus ait in veritate
comperi quoniam deus non eſt perſonarum acceptor. Item. xxxij. q. iiij.
c. ſicut et de conſe. c. nequaq̄. et extra de prebendis. c. venerabilis libro ſex
to dicitur. Nam generis virtutum nobilitas viteqꝫ honeſtas gratum de/
o faciunt et idoneum ſeruitorem ad cuius regimen nonnullos nobiles et
ignobiles pauperes etiam potentes amiſit eo ꝙ non eſt apud deum per/
ſonarum acceptō etiam ſcribitur Jo. ſecundo capitulo nō eſt perſonarum
acceptio apud deum. et ſap. vj. equaliter ei eſt cura de omnibus. et math.
octauo ſolem ſuum oriri facit ſuper bonos et malos. Secundo probatur
quia omnes ad penitentiam vocat ſicut dicit apo. i. thi. primō ꝙ deus
vult omnes homines ſaluos fieri. vult ergo omnes et non partem. vnde
idem Apoſtolꝰ ad. roma. octauo ait. ſcimus quantum diligentibus deum

omnia cooperant᷑ in bonū his qui ſecundū ꝓpoſitum vocati ſunt ſancti. Nam quos preſciuit et predeſtinauit conformes fieri imaginis filij ſui vt ipſe primogenitus in multis fratribus quos autē pdeſtinauit hos et vo/cauit.et quos vocauit hos et iuſtificauit.et quos iuſtificauit eos et mag/nificauit.quid ergo dicem⁹ ad hec ſi deus pro nobis quis contra nos qui etiā proprio filio nō pepercit ſed ꝓ nobis omnib⁹ tradidit illū qūo etiā cum illo omnia nobis donauit.

SEcundū miſteriū dicit᷑ declaratio. Ne ergo in errore mens parū intelligentium permaneat ex prefatis videbimus tres concluſiones contra primas tres opiniones. quarum.

Prima contra in inclinacōnem.
Secunda contra reuelacōe3.
Tertia cōtra pdeſtinationē.

Prima contra inclinacōne3 dicebat᷑ ꝙ deus debebat plures ſaluare ꝙ dāna/re quia eius natura magis inclinata ē ad miſerendum ꝙ puniendū. R ꝙ verum eſt quantū ad effectū nō quantū ad naturam quia nō eſt differēs in natura ſed tamen nō ſequit᷑ ꝙ omnes vel plures ſaluentur.quia regula intelligit᷑ ſtantib⁹ terminis ipſius nature. Verū nāq; eſt ꝙ deus ſaluaret omnes ſiue multos ſi ipſi ſe diſ/ponerent ſed quia non ſe diſponunt ideo natura nō ſaluant᷑ patet hoc exemplo multiplici. Nam cibus naturaliter habet prebere nutrimentū ſed tamē non prebet in illo qui nō habet digeſtionē.lumen habet illuminarē ſed tamen nō illuminat cecorum oculos.medicina habet ſanitatē diſpone/re nō tamē curat morituꝝ.et hoc nō ex culpa actiuoꝝ ſed ex defectu paſſionum quia nō ſunt diſpoſiti.vñ hoc idē confirmat phs ſecundo de anima di.actus actiuoꝝ ſunt i patiente bene diſpoſito. Sic dico ꝙ dei natura licet de ſe ſit inclinata omnib⁹ miſereri tamē nō omnib⁹ miſeret᷑ quia nō ſunt diſpoſiti ad ſuſceptionē ipſius.hinc auctō de cauſis ait.prima cauſa ē ſuperior et ſemper eſt ſine varietate ſed cauſe ſcđe non recipiunt virtutē prime niſi ſcđm attingentiam.ergo nō valet argumentū ergo.ꝛc. Secūda declaratio eſt cōtra reuelacōnem. nam dicebatur ꝙ plures ex reuelatiōe demonſtrant᷑ ſaluari ꝙ dānari. R ꝙ de electis eſt loqui dupliciter.ſ.abſolute et reſpectiue.ſiue comparatiue.primo mō electoꝝ eſt maxima multitudo.nōne tibi vident᷑ multi tot ꝓphete tot martires tot confeſſores tot virgines tot continētes et caſti et ſic habent intelligi iſte auctoritates doctorumq; opiniones. Secūdo modo in cōparacione ſiue cōparatiue loquēdo dico.ꝙelecti ſunt pauciſſimi. Si boni malis cōparant᷑ pauciſſimi iue/niuntur. Nam ſi quis ex magno monte harene vel ex littore maris ſūe/ret pugillum harene.harena illa grandis diceret᷑ abſolute quia grana il/la contenta eſſent infinita ſed cōparando ad illa que ſunt in monte ſiue i littore maris dicent᷑ pauca. Si eſt de electis nam multi ſunt abſolute ſ; in comparatione damnatoꝝ pauci. Et ideo deus abſolute loquēdo dicit

ad Abraham ꝙ ſemen ſuum multiplicaret ſicut puluerem et ſicut ſtellas
celi.et in comparatione loquendo fuit dictum Deutrono.ij.lv. Ecce om
nes electi in manu dei ſunt.tam pauci ſunt vt poſſint ſtare.hinc ſapiē.iij.
dicitur Juſtorum anime in manu dei ſunt.et ſic patet ſecūda ſolutio.
Tertia declaratio ē ꝯtra predeſtinationē vbi dicebatur ꝙ aut deus ōnes
eligit aut predeſtinauit aut partē.et ſi oēs ergo oēs erāt ſaluādi.⁊ ſi partē
hoc erat falſum tum quia nō ē perſonarum acceptor.tum etiam quia vult
omnes homines ſaluos fieri .℟ dicendū ꝙ non omnes predeſtinauit Nā
predeſtinatio eſt tantū bonoꝝ vñ magiſter ĩ prio di. xl.ait predeſtinacō ē
quedā cōꝑatio qua elegit quos voluit añ mūdi conſtitucōꝫ. Sed dicis er
go eſt ꝑſonaꝝ acceptor ſimilit̃ etiam ſequit̃ ꝙ nō omnes vocant vt dicit
Apo. Dico ꝙ nō ſequit̃. Nam ipſe ex hoc nō acceptat ꝑſonas ſed meri/
ta ⁊ damnat demerita.et ideo nō oēs ꝑdeſtinauit.quia ꝑuidit quoſdā in
peccato duraturos illos tantū ꝑdeſtinauit quos beatificandos cognouit
vñ.xxiij.q.iiij.c. Nabuchodonoſor. Aug⁹ ait.vires obediētie nō iō cuiuſ
qꝫ ſubtrahūt̃ quia eū nō ꝑdeſtinauit.ſed iō eū nō ꝑdeſtinauit.quia receſ
ſuꝝ ab ipſa obedientia ꝑuidit.et idē dicit̃ quia ꝑſciti ſūt caſuri nō ſūt ꝑ/
deſtinati ſi eſſēt reuerſuri. Ecce ergo ꝙ de⁹ nō cōſiderat ĩ ꝑdeſtinatione
ꝑſona ſed merita.qꝺ autē dicebat̃ ſcđm Apo.ꝙ deus vult oēs hoīes ſal
uos fieri ꝛc. Reſpōdeo ſcđm doctores et maxie ſcđm Jo.Damaſ.⁊ Alex.
de ales ꝙ in deo dicitur eſſe duplex voluntas. non reſpectu volentis ſed
reſpectu voliti. Una dicitur antecedens.altera conſequens ſiue conditio
nata voluntas antecedens eſt in qua vult deus omnibus miſereri et vult
omnes ſaluari.vocat enim nos cum illa ad penitentiam.omnes .ſ. iudeos
paganos ſaracenos et quoſcunque peccatores clamat in vita eterna.ſed il/
la non ſequitur effectum ſuum propter rebellionem liberi arbitrij no/
ſtri. Clamat deus volente ſaluari anima mea et liberum arbitrium re/
ſpondit. nolo exemplum de Rege qui precium ſoluit pro liberatione
ſuorum ciuium et parat naues vt in patriam eos reducat a captiuitate
et omnes a vinculis liberare ac ſoluere. ſed quidam contempnunt. Ecce
quod ſaraceni Judei et ceteri obſtinati peccatores nolunt exire de car/
cere infidelitatis et male voluntatis .ſed tamen deus precium pro omni/
bus ſoluit redempturis et omnibus vult miſereri. Unde Apoſto.
teſte.quinto factus ē omnibus obtemperantibus cauſa ſalutis et abſolu/
te voluntatis. Idem Apoſtolus prima thi. primo ait hoc bonum et ac/
ceptum coram ſaluatore noſtro ideo qui vult omnes ſaluos fieri ad ag
nitionem veritatis peruenire qui dedit ſemetipſum pro omnibus.
Alia voluntas dicitur conſequens et ſecundum iſtam voluntatem non
vult omnes homines ſaluari quia contradicit diuine iuſtitie quia vult
omnes ſaluare qui gradiunt̃ per ſemitam mandatoꝝ ſuoꝝ ⁊ dāpnare eos

qui ambulant per vias non bonas niſi retrahant pedē.exemplum de Re
ge qui ſuos ciues diligit et omnibꝫ ſalutem optat et quāꝙ velit omnes
ſaluos eſſe tamē vult quoſdā qui nephanda cōmiſerunt ſuplicijs tradere
ſic eſt de deo. Sed dicet aliquis.nolo aliquid boni agere quia ſi ſum pre
deſtinatus ſaluabor omnino. Tace ſtulte quia deus te p̄deſtinauit ꝙ tan
tum vult te laborare vt ſalueris. Uñ magiſter i primo.di.xlvi.ait.p̄deſti
natio eſt ſalus et iductione meritoꝝ.et.xxiij.q.iiij. c. obtine dicitur Ipſa
quoqꝫ perēnis Regis p̄deſtinatio.ita ab omnipotenti deo poſita eſt vt ad
hanc electi non niſi labore p̄ueniant quatenus laborando mereant᷑ accipe
re qḋ eis omnipotens deus ab eterno diſpoſuit dare. Item ſicut ſpecula/
tor oſtendet viam bonam tranſeuntibꝫ et ne mala via que eſt a ſiniſtris
teneat non eſt cauſa vt in ea occidantur a latronibꝫ.ſic deus per p̄deſtina
tionem eſt cauſa damnacionis alicuius . Nam ſtultus eſſet ille qui velit
dicere. Si debeo mori moriar.et ſi viuere viuam. Unde Augꝰ.xxiij.q.
iiij.c. Nabuchodonoſor ait. Uaſis ire nūꝙ deꝰ redderet iteritū niſi ſpō
taneum inueniretur homo habere peccatum quia nec deꝰ peccati homini
iuſte inferet iram ſi homo p̄deſtinacōe dei cecidiſſet in culpā et idē infra
in.c.non grauius ait.nō ergo neceſſitas facit correctionis vel obduracōnis
diuina p̄deſtinatio ſiue penitentia cum boni per gratiam corrigant᷑ libe/
ro arbitrio mali pereunt ⁊c̄.hoc ſatis patet ꝙ non ſequit᷑ ꝙ deus debeat
multos vel omnes ꝑpt᷑ p̄deſtinacōnē ſaluare.ſ; bñ viuēdo ⁊ operando.

Tertiū miſterium dicitur confirmatio. Annuntio vobis mala noua
quia verificatur ſermo Jeſu xpi qui dicit multi ſunt vocati ⁊c̄. ꝙ
vt certius confirmetur.tertia confirmacione demonſtrabitur.

Prima dicitur exemplificacionis.
Secunda dicitur teſtificacionis.
Tertia dicitur malignationis .

Prima cōfirmatio dicitur exemplificacionis.Nam ſi inueniūt᷑ omnia exē
pla tam naturalia ꝙ diuinalia et moralia inueniremꝰ ꝙ plures reſpōdēt
ad penam ꝙ ad gloriam.primo eni cōſideremꝰ naturalia exempla. Vide
mꝰ eni ꝙ in his que naturaliter fiunt plus malitie habundet ꝙ bonita/
tis. Unde facilius eſt deſtruere ꝙ edificare p̄dere ꝙ inuenire occidere
ꝙ reſuſcitare. Nam vno anno conficit᷑ panis et vno momento quaſi de/
uorat᷑.multis annis homo perficit᷑ ⁊ modica hora perdit᷑ et occidit᷑.qua/
re hoc ꝙ natura eoꝝ facilius ducit᷑ ad malum . Item videmꝰ ꝙ plus eſt
terra inculta ꝙ culta.plus aque maris ꝙ dulces.plus ſunt imunditie que
ex frumento vino et oleo exeunt ꝙ ipſi fructus.plus lapides edifitiorum
ꝙ p̄cioſi ſic reprobi ꝙ electi. Item cernimꝰ ꝙ in his rebus que vſui na/
ture ſunt difficilia ad habendū pauca p̄ueniūt vt in ſcientia dignitatibꝫ
et huiuſmodi .et hoc quare quia p̄tioſa difficillime poſſident᷑. ſic ergo et

gloria celeſtis a paucis eripitur quia glorioſiſſima eſt. Unde ait phs ma
lum eſt facile. difficile eſt bonum. Secundo conſideremus diuina exem/
pla. que fiunt in figura ſaluandorum paucitatis. Lege Gen. vij. c. Inue/
nies ꝙ tempore diluuij pauci. i. octo anime vtriuſqꝫ ſexus hominis ſalua/
te ſunt in Archa Noe. Inſup Gen. xix. ſimiliter inuenies ꝙ ex Gomorra
et Sodoma ſolus Loth cum vxore ſua que reſpexit in ſtatuam ſalis mox
conuerſa fuit. Item ſi bene legis inuenies ꝙ ex mille exceptis paruulis
et mulieribus et nemo eorum. xx. annis niſi Caleph et Ioſue intrauerūt
terram promiſſionis. O peccator conuertere quia multos imo ominibus
terra inuentium promiſſa et tamē pauci intrant pauci effugiunt interitū
huius ſeculi quia nolunt ſibi prouidere Tertio conſideremus exempla
materialia. Nam legitur ꝙ Sanctus Bernhardus . xv. dies poſt mortē
ſuam apparuit cuidam Monacho cui inter alia interroganti dicit ſi diffi/
cile eſſet ſaluari vt ſcriptura teſtatur. rn̄dit ꝙ verꝫ ē et itulit di. ꝙ ea die
qua ex hac vita migrauit. quadraginta et tria millia hominum receſſerūt
et ſolummodo ego cum quodam Heremita vitam celeſtem intraui. et q/
dam bonus ſecularis penas purgatorij ſaluandus intrauit. Refert etiam
quidam hiſtoricus ꝙ quidam Monachus lugdunenſis qui fuerat in he/
remo per annos tres in magna penitentia poſt ſuam mortē. apparuit epiſ
copo ciuitatis lugdunij. di. Haha o iuſtitia dei q̄ꝫ terribilis es q̄ꝫ ſubtil'
quam acuta quam aſpera et mirans epiſcopum iſtum adiurauit vt dicerꝫ
quis eſſet cui ille reſpondit. O Johannes age penitentiam grandis enim
tibi reſtat via. eo die quo ego diſceſſi ex hac vita tranſierunt etiam octo
millia anime quarum omnes dampnate fuerunt exceptis quinque duo
eternam gloriam et tres purgatorium intrauerunt et his dictis diſparuit
habetur et in cronicis ordinis noſtri ꝙ dum quidam frater noſter de/
uotus et ſanctus predicaret partibus Alemanie populo ipſum audien/
te et vidente miraculoſe quedam mulier peccatrix compuncta tunc di
uina gratia mortua eſt et dolore occubuit et cum finem predica/
tor ſermoni feciſſet induxit populo vt vna ſecum domino funderent
preces vt ſi bonum foret quid actum ſit in muliere appareret. O mi/
rabile dictu illa que mortua fuerat ſana reſurrexit. Rogat frater vt
ſi quid vidiſſet aperiret. Heu ſciant homines ꝙ mortui mille homi/
num qui omnes dampnati ſunt exceptis quatuor ad purgatorium de
ſcenderunt. O obcecati peccatores. Agite penitentiam quia iuſtitia
dei eſt ſtrictior quam creditur et quid mirum quam creditur et quid
mirum ſi tot damnantur cum totus mundus ſit laqueis plenius. Non
ne Sanctus Antonius abbas raptus in ſpiritu vidit totum mundū
ſpinis et lanceis plenum et flens exclamauit dicens. Domine
quis euadet hos laqueos et dominus reſpondit ſola humilitas

Ecce ꝙ nemo poteſt ſaluari niſi fuerit humilis ⁊ tamen paucos videmꝰ
qui illam virtutem ſequnt̃. hoc confirmat dñs Math. xviij. Niſi conuer/
ſi fueritis et efficiamini ſicut paruuli non intrabitis in regnum celoꝝ er/
go ꝛc. Secunda cõfirmatio dicit̃ teſtificatio. Nam hoc teſtantur omnes
ſcripture et doctores et etiã pagani. Virgiliꝰ enĩ ait primo eneidos. Pau
ci quos equus amauit Juppiter. Et valerius maximus. Multi enĩ labo
ribus ſuſceptis vix eoꝝ compotes fieri contingit. Et Augꝰ. ij. de ci. dei.
Plures homines currunt in penis ꝙ̃ in gloriam. Idem. xxi. c. xij. ait. Si
omnes a tenebris transferant̃ ad lucem in nullo apparet veritas vltionis
in quibꝫ ꝓpterea multo plures ꝙ̃ millia ſunt vt ſic oſtendat̃ quid homi/
nibus redderet̃ iuſtitia iudicantis. Nemo recte reprehenderꝫ.. Item li/
bro de vero culto anteꝙ̃ adueniret in mundũ de mũdo tranſiuit pluſꝙ̃
quinꝫ millia anni quibꝫ omnes dãnabant̃ demptis paucis de populo Iſ/
rael. Et Idem eodẽ libro. Arbitror enĩ tres mundi partes fore dãnan/
das eo ꝙ in ipſis regnant infideles. de quarta autẽ pte quid dicam niſi ꝙ
Johannes ait totus mundus in maligno poſitus eſt. et Greg. ſup omel.
Math. dicit ad fidem plures veniũt ſed ad celeſte regnum pauci condu/
cunt̃. Plerinꝫ enim domini vocibꝫ ſequnt̃ ſed moribꝫ fugiunt. Venia/
mus ad campũ diuinaꝝ ſcripturaꝝ quid dicis tu o. Iſa. c. viij. multiplica/
ſti gentem ſed non magnificaſti leticiam. Pe. prima. iiij. c. ait ſi iuſtus vix
ſaluabit̃ impius autem peccator vbi apparebit. O miſer pccator mala no/
uella ſed forte dicis non credo predictis teſtibus quia fortaſſis vt homi/
nes ſunt locuti ſaltem xp̃o crede quid dicis domine Jeſu audi Math. vij
Intrate inquit per anguſtam portam quia lata porta et ſpecioſa eſt via q̃
ducit ad perditionem et multi ſunt qui intrant ꝑ eã. O peccator paupercule
ꝙ̃ male nouelle tu velles ꝙ dicerem ꝙ omnes ſaluẽt̃. ego nõ poſſũ quia
veritas mihi cõtradicit. Certe ſi illa nõ eſſent vera et vtilia xp̃s ea non p̃
dicaſſet. nã vt etiam ſalutis viam arduam oſtenderet dicit in eodẽ. c. x. nõ
omnis qui dicit domine dñe intrabit i regnũ celoꝝ ſed qui fecerit volun
tatem patris mei qui in celis eſt ipſe intrabit in regnũ celoꝝ. Multi mi/
hi dicent in illa die dñe nonne in noĩe tuo ꝓphetauimꝰ nonne in nomĩe
tuo demonia eicimꝰ multaſꝫ virtutes fecimꝰ. et tunc confitebor illis ꝙ
nũꝙ̃ noui eos. Diſcedite omnes qui opamini iniquitatẽ et the. di. mul/
ti ſunt vocati ꝛc. Tertia cõfirmacõ dicit̃ malignatio. tanta eſt hominum
malignitas ꝙ non mirari debemꝰ ſi pauci ſaluent̃. licet enim vt phs ait
de futuris cõtingentibꝫ nõ eſt determinata veritas tñ ſepiſſime ex quali/
tatibus reꝝ quedam futuraꝝ iuditia cuncta ꝑcipimꝰ ſicut dicimꝰ de ſero
rubet celum mane iudicat eſſe ſerenũ. et hoc plurimum veꝝ eſt. Cognoſ
cimꝰ etiã ex nubiũ denſitate ventoꝝ fulguꝝ et tonitruoꝝ ex multitudĩe
qḋ magnam teſtant̃ futuram tempeſtatem. Vnde et ipẽ ſaluator cum

de tribulacione que in orbe ventura erat loqueretur diſcipulis intulit di
cens. Ab arbore autem fici diſcite parabolam hec autem dico ꝙ ex prece/
dentibus ſignis multociens exitum cognoſcimus futuroꝝ. Cum enim to
tum pene malum cernamus de tali vulnere paccati ſauciatum et plurima
mortis ſigna ꝙ̃ vite cernamus quid aliud de ipſo iudicare poſſumus ꝙ̃
malum nonne attento ſermone prouerbium dicimus ꝙ impoſſibile eſt
male viuere et bene mori et econuerſo. Nonne verū eſt qḋ Gen̄. deſcrip
tum eſt. Senſus et cogitaciones hominis proni ſunt ad malum. Et.xij.
q.i.c.omnnis etas dicitur. Omnis etas ab adoleſcentia ſua prona eſt in
malum.ergo homines qui proni ſunt et ꝓmpti pereunt. Hinc Jo.i.c.ij.
Totus mundus ⁊c. Cum ergo plura mala ſigna damnacionis in mundo
cognoſcimus vt diri quam ſalutis quid poſſumus dicere niſi ꝙ multi ſūt
vocati pauci vero electi. O dn̄e de⁹ quo vadūt Judei omnes et īfideles
ad īfernū. ſi quis alit̄ crederet eſſet heretic⁹ Quo tēdūt pueri q̄ ſn̄ bap/
tiſmo decedūt ad lymbū. Quo etiā vadūt tot heretici q̄ ſūt ī mūdo Ori
entales. Europie.libie.pene oēs greci Boſenēſes ⁊ multi alij varijs here
ſibus īplicati. Et pene n̄ īueies caſtellū ciuitas nulla ē q̄ n̄ hēat aliquos
hereticos occultos et publicos Jtā alij n̄ credūt aīaꝫ eſſe īmortalē. Alij di
cūt n̄ eſſe aliā vitā nec infernū nec paradiſū. Alij aſſerūt luxuriam non eſ/
ſe peccatum. Alij putant ſtellarum fatum ſuper liberum arbitrium ha/
bere ptātem. Alij credūt mulieres ī gattas ⁊ hoīes ī lupos poſſe muta
ri. Alij tenēt ꝙ ſpūs hūani īgrediūt̄ corꝑa aliena. Alij credūt ꝙ facere
incātationes nō ſit peccatū ⁊ multi alij errores īueniūt̄ a quib⁊ nolūt ho
mines cōuerti Oēs huiuſmōi ī errore ſuo obſtiati ꝑſiſtētes ſūt excōicati
ab eccia vt ptꝫ Similit̄ q̄ nō credūt ſacrā eccie.cōſidera quot ſunt viri et
mulieres ī his erroribꝫ īplicati multi publici ſ₃ plures occulti iſti ergo va
dūt ad īfernū. Hic mō de ignorātibꝫ doctrinā ꝑlatoꝝ ꝯfeſſoꝝ ⁊ ſubdito/
rū quāta ē multitudo quoꝝ q̇libet tenet̄ ſcire q̄ ad eoꝝ ſpectāt ſalutē et
officiū vt de alijs taceā ſūt tot q̄ ignorāt peit⁹ articulos fidei .x. ꝑcepta et
pleriq꞉ orōꝫ dn̄icā et qḋ ꝺteri⁹ ꝯfeſſoēs eoꝝ et ꝑlati et ipi pleni ignorātia
moriūt̄ .quo ergo iſti vadūt ad īfernū. Quō ſcis frat̄ Roberte ꝙ omēs
doct.et canōici et oēs theolo.dicūt et ꝑcipue Tho.i.ij.ꝑte.q.lxxvi. Igno
rātia viri n̄ excuſat̄ ī his q̄ ſūt doli capaces.ptꝫ etiā ex̄ ꝺ vita ⁊ hōeſta.cle.
c.vt q̇ſq꞉.⁊ ꝺ regul̄ iur li.vi.⁊.xxxvij.di.x.ꝓhibēt̄ ī glo.ibi.⁊ de ꝯſe.di.iiij
c.vos autem omnia. Item quo tendunt multi qui moriuntur deſperati
multi morte ſubitanea qui non habent ſpatium penitendi heu quia por/
tantur ad infernum. Quo inſuper tendunt predones extortores fures lu
ſores dānificatores vſurarij temporis venditores et huiuſmodi ⁊ q̄ talibꝫ
ꝑbuerunt auxiliū fauorem cōſiliū qui oēs tenent̄ ad reſtitucōꝫ ad īfernū
habes ex̄ de furtis.c.porro ⁊ ī glo.ibi ſuꝑ ꝟbo ſatiſfacere.⁊ ꝺ vſur.c.cū tu

Item li.vi.de regul' iuris. ꝯtē.xiiij.q.vi.c.ſi res ⁊.xxiiij.q.ij.c. legatꝰ.⁊ de
pe.di.vi.c.nemini.quo ergo miſeri vadunt ad infernum. Quo vadūt ma
li religioſi qui non ſeruant regulam ſuā ad infernum . Quot peccatores
moriuntᷣ extra caritatem ꝓpter odium cum proximo ſuo aut ꝓpter amo/
rem peccandi vel errorē ſatiſfaciendi aut etiā aliam ſimili de cauſa ſed tñ
penitentᷣ ꝓpter timorē gehenne heu quia rapiuntᷣ ad tartaꝝ.ꝙ ſcriptum
ē de peni.di.iij.c.cōuerſiones et ſunt verba Aug.d . Scriptū ē couerſiōꝫ
ſine caritate falſam eſſe. Non itaqꝫ in ſolo timore viuit homo nec ſolum
oportet timere iudicem ſed diligere.nōn ſolum timere penam ſed deſide
rare pro gloria. O igitur captiui diaboli reuertimini ad miſericordiā dñ̄
tempus eſt. O miſeri xp̄iani renegati reuocate vitam veſtram ad domi/
num noſtrum et euitate cōſortia damnatoꝝ. Redite ergo quia nemo dā/
natur niſi per ꝓpriam culpam et deus nō eſt inculpandus ſed potius no
ſtra malignitas. Nam deus non vult quēpiam vilem et magnum peccato
rem perire. Sed ſtat extenſis in cruce brachijs compatiens peccatis et dā
nationi noſtre vt omnibꝫ largiatur future ſue infinite miſericordie vitā
eternam ad quā ipſe nos cōducat q̇ i ſecula ſeculoꝝ viuit et regnat. Am.

Sermo de Cathenis .

Vidi angelum deſcendētē de celo habētem clauem abyſſi ⁊ cathe/
nam magnā in manu ſua. Apoc.x. Infirmitates curande dilectiſ
ſimi in xp̄o Jeſu non aliter curantur niſi per medicinas eis con/
trarias vtputa infirmitates calide per medicinas frigidas et econuerſo
Et hoc confirmat Ariſ.ij. Ethicoꝝ dicens. Medicine habent fieri ꝑ cō/
traria . Ec.viij. Contraria contrarijs curantᷣ. Quare antiquus ille ſerpēs
generis humani inimicꝰ videns hominem illuc poſſe cōſcendere per hu/
militatem vnde ip̄e ꝑ ſupbiā corruerat confirmitas in dei odio et noſtri
inuidia ſemper querit nos p̄cipitare et ad baratrum vbi ipſe eſt deduce/
re per frequentationem peccatoꝝ mortalium. Sed quia ſcit nos per pe/
nitentiam in hac vita poſſe reſurgere. Conatur multis modis in ip̄is nos
ligare ne reſurgamꝰ vt in his moriendo eternalit̄ pereamꝰ . Propt̄ hoc
dicit thema noſtrū videlicet. Vidi angelum.i. diabolum deſcentē de ce/
lo i .ꝑ ſuperbiam cadentē hn̄tē clauē abyſſi et cathenā magnam in manū
ſua.i.ligamenta ad ligandum animas ne vere peniteant et ne eternaliter
pereant que volentes diſſoluere et animabꝫ noſtris exſtirpare vt poſſuꝰ
penitere neceſſe eſt malleos fortes habere qui ipſas cathenas diſrumpant
ligamenta diſſoluant. Sed quia oppoſita iuxta ſe poſita magis eluceſcūt
Videamus primo cathenam et ligamenta que ſigillatim per medicamē
ta contraria diſſoluemus. Ex ſcriptura enim ſacra vt percipere potui

Cathena iſta magna habet nouem nodos quos neceſſe eſt ſoluere et tota
liter deſtruere vt a peccatis ſoluamus videlicet.

Prima dr Infidelitas.
Scđa deſperabilitas.
Tertia dr horribilitas
Quarta dr difficultas.
Quīta dr exēplaritas
Sexta dr delctābilitas
Septīa dr timiditas.
Octa. dr p̄ſūptuoſitas
Nona dr lōganimitas

PRima ergo cathena magna et terribilis eſt infidelitas . ¶Mirari
enim ſoleo tantam diuerſitatem hominum tam diuerſe operan/
tium. quidam bene quidam melius quidam vero optime. Qui/
dam male aliqui peius nonnulli peſſime . Sed finaliter Inuenio ꝙ iſta
diuerſitas non cauſatur niſi ex defectu fidei aut a diuerſitate. Et quam/
uis dicant omnes ſe credere non tamen omnes illa que credunt conſide/
rant et inueſtigant. ꝙ autem ſit verum probatur per rationem per aucto
ritatem et ꝑ exemplū . Ratione ſic fundatur ſententia Ariſ.in primo
de ſenſu et ſenſato. Nihil eſt ī intellectu qui prius fuerit in ſenſu.qđ per
intellectum non cognoſcitur nec etiam per voluntatem amatur . Sicut
ipſe agit in tertio de anima. voluntas non fertur niſi in precognitum.
Et Aug9.x.de trinitate.c.i. Firmiſſime nouim9 non niſi nota amare poſ
ſe.qđ ſi non amatur nec etiam propter illud aliquid boni opatur. Si er/
go volumus bene agere et in virtutibus inſudare neceſſe eſt bonum et p̄
mium propter quod operamur cognoſcere quia finis mouet operantem
ad agendum.ij.phiſicoꝝ. Sed ip̄m bonū ſupnum et felicitatem eternam
non poſſum9 naturaliter cognoſcere ergo neceſſe eſt vt ſup naturalit̄ cog
noſcamus et hoc eſt ꝑ fidem.quanta ergo erit fides tanta erit cognitio .
Quanta erit cognicō tanta erit affectio. Et quāta erit affectio tanta erit
virtutis operatio ergo de primo ad vltimū quāta erit fides tāta erit opa
tio Rurſus ꝑ eandem rationem penam eternam malum eſſe acerbiſſimū
naturaliter cognoſcere non poſſumus ergo ſupernaturaliter per fidem.
Si ergo volumus peccata deuitare neceſſe eſt penam ad quam peccata in
ducunt nos cognoſcere. Et tanta erit peccati deuitatio quanta erit pene
cognitio. Si ergo non eſt niſi per fidem quanta erit fides tanta erit pec/
catoꝝ deuitatio et odiū.ꝑ hāc ergo rōnem patet opa bona et mala ꝓcedē
a ꝑfectu et defectu fidei. Scđo ꝓbat̄ ꝑ auctoritaté Aug9.d. Fides mē/
ſurat actiones . Et iuxta illud Lactātij.ij.diuinaꝝ inſtitucōnū aduerſus
gentes circa principiū. Nam dū exiſtimāt dn̄o nōnulli deo nos eſſe cure ꝯ
poſt morté nihil eſſe futuros totos ſe libidinibꝫ adiciūt. Et dū licere ſibi
putāt hauriendis voluptatibꝫ ſcient̄ icubūt ꝑ quas ipͤudētes laq̄os mor/
tis incurrūt. Ignorāt eni q̄ ſit homis rō quā ſi tenere vellēt in p̄mis deū
ſuū agnoſcerēt virtutem iuſtitiamqꝫ ſequerēt̄ terrenis figmētis aīas ſuas
non ſubſternerēt mortiferas libidinū ſuauitates non appeterent. hec ille
Probat̄ etiā auctoritate ſacre ſcripture. Et prio ¶Moy ſi dcētis.ij.numeri

Quia non credidiſti mihi vt ſanctificaretis me coram filijs Jſrabel non
introducetis hos populos in terram quam dabo eis. Jtem et palipome/
non .xvi. Prebet fortitudiñe his qui recto ſunt corde et corde ꝑfecto cre
dunt in eum. et idem eſt Thobie.ij. Et vitã illam expectamꝰ quã dñs
daturꝰ eſt his qui ꝑ fidem ſuam nunꝙ mutãt ab eo. Et yſaie.vi. Si nõ
credideris non ꝑmanebis quia in peccatũ rues. Jdeo dr̃ Abacuch.ij. Ju/
ſtus in fide ſua viuit et bene operat᷑. Poſtea dr̃ Math.ix. et Luce.vi.
Confide filia fides tua te ſaluã fecit. Et Math.ix. Secundũ fidẽ noſtrã
fiat nobis. Et.xv. O mulier magna eſt fides tua fiat tibi ſicut vis. Et
Mar.ix. Omnia ſunt poſſibilia credenti etiã maxima et ardua. Et Jo.
iij. Qui credit in eum non iudicabit᷑. Qui non credit iam iudicatus eſt
Et iteꝝ. Qui credit in filium dei haber vitam eternam. Qui autem in/
credulus eſt filio non videbit vitam eternã ſed ira dei manebit ſuꝑ eum
Jtem paulus. Magnificat fidem noſtram dñs gratias agõ deo quia fides
noſtra annũciat᷑ vniuerſo mundo. Ad Ro. primo. Jtem ad Corin.x.c.
Corde enim credit᷑ ad iuſticiam ore autem fit cõfeſſio ad ſalutem. Dicit
enim ſcriptura. Qui credit in illum non confũdet᷑. Et.ij. ad corin.xiii.
ait. Si eſtis in fide xp̃i vos probate ꝑ opa. Et ad Galitaſ.ij. Nullus iu/
ſtificatur ex operibus legis niſi per fidem. Et ad Ephe.ij. Gratia ſalua/
ti eſtis per fidem. Et.vi. Jn omnibus ſcutum fidei vt poſſitis omnia te/
la inimici extinguere. Jtem ad Hebre.xi. Lapidati ſunt ſecti ſunt temp
tati ſunt in occiſione gladij mortui ſunt. Circuerunt in melotis et in pel/
libus caprinis egentes anguſtiati afflicti quibꝰ dignus non erat mundus
et hec omnia ꝑ fidem. Jtem Jacobi.ij. Quid ꝓderit fratres ſi fidẽ quis
dicat ſe habere opera autẽ fidei non habeat nũquid fides poterit ſaluare
eum Jtem.i. Jo.v.c. Hec eſt victoria que vicit mundũ fides noſtra. Pa
tet ergo predicta per auctoritates. Tertio probatur per exemplum. ꝙ
quidam tranſiens per viam et occurrat ei vnus amicꝰ eius dicens. Ne
tranſeas vlteriꝰ quoniã inimici tui prope parati ſunt cum gladijs interfi
cere te. Jlle autẽ ſin credet aufugiet ſi autem tranſiens interficiet᷑. Sic
enim nobis euenit ꝑ viam peccatoꝝ trãſeuntibꝰ venerunt ꝓphete marti/
res et apoſtoli demũ ipſe xp̃s nobis amiciſſimus et clamauerunt omnibꝰ
peccatoribꝰ dicentes. Ne tranſeatis o ſuꝑbi ꝑ viam ſuꝑbie. O auari ꝑ vi
am auaritie. quia inimicꝰ veſter diabolus interfitiet vos ideſt ducet vos
ad infernum in illas tenebras exteriores. Quare ergo nõ fugimus? Qua
re iſtam viam non deuitamus? Non ob aliud quia nõ credimꝰ. Rurſus
ſi ponat᷑ ꝙ vnus cupidus et auarus querẽs ditari nuntios habeat dicen/
tes ſibi perge ad illam ciuitatem et multas pecunias lucraberis. Nũquid
ſi credet ibit vno curſu velociſſimo et non tardabit. Sic a nobis natura/
liter deſiderantibꝰ et non tardantibꝰ quibꝰ dictum eſt ſolum felicitatem

in alia vita et ibi ſūmum bonum adeſſe. Non ob aliam cauſam euenit vt
illud ſūmū bonū totū contēpnat᷑ niſi quia annūtiātibus non credimꝰ Et
ſic patet predicta cōcluſio per Rationē per Auctoritatem et Exemplum
Si autē queritur a me propter quid fidei noſtre tantis ſignis appro/
bate non credit hominū multitudo maxima. Dicendū ꝙ propter cupidi/
tatem et inordinatam terrenaꝝ affectionē. huius rei ſola cauſā eſſe probā/
do ſentenciam meā per auctoritatem Lactantij in li. vij. diuinarum inſti/
tutionum aduerſus gentes. Interim neceſſariū puto admonere lectuꝛos
ꝙ hec noſtra que tradimus praue et vitioſeqꝫ mentes aut omnino non i/
telligentes ebetatur eni acies terrenis cupiditatibꝫ que ſenſus ōnes gra/
uant imbecilleſqꝫ reddunt. Aut etiam ſi intelligeret diſſimulabūt tamen
ꝙ hec vera eſſe nolent quia trahunt᷑ a vitijs et ſcientes ſuis malis fauent
quoꝝ ſuauitate capiunt᷑ ⁊ veritatis viam deſerunt cuius acerbitate offen
dunt᷑. Nam quia auaritia inexplebili quadam ſiti fragrant quia non poſ
ſunt venditis autē dilargitiſqꝫ amant tenui cultu vitam degere ſine du/
bio malunt id eſſe fictum quo deſiderijs ſuis renunciare cogunt᷑. Item
qui libidinum ſtimulis incitati vt ait poeta in furias ignemqꝫ ruunt vti/
ꝙ incredibilia nos auferre debent. quia vulnerat aures eorum precepta
continentie que illos a voluptatibus ſuis prohibent quibus animam ſu/
am cum corpore adiudicauerunt. Qui vero ambitione inflati aut amore
potentie inflammati os ſuum ad acquirendos honores contulerunt. Nec
ſi ſolem ipſum in manibus geſtemus fidem accomodabunt ei doctrine q̄
illos iubet omnipotentia et honore contempto humiles viuere atqꝫ ita
humiles vt accipere iniuriam poſſent et referre nolunt ſi acceperint. Hi
ſunt homines qui contra veritatem clauſis oculis quoquo modo latrant
Qui autem ſanierunt ideſt non ita vitijs immerſi vt in ſanabiles ſint et
credent his que libenter recolent et quecunqꝫ dicimus aperta plana et ſi
plicia et maxima opus eſt. vera inexpugnabilia illis videbuntur. Nemo
virtuti fauet niſi qui ſequi poteſt. Sequi autem non facile eſt omnibus
hi poſſunt quos paupertas et rerum exigentia exercuit et virtutis capa/
ces effic. hec ille et ſic hēmꝰ primā cathenā. Cōtra iſtā cathenā ad ipaꝫ tō/
lit᷑ diſſoluēdā duplici malleo laborabimꝰ. ſ. rōis ⁊ exēplaritatis. Prio mal
leo rationis. ꝓſupponat᷑ ergo res oēs creatas habuiſſe pricipiū ⁊ mūdū eſ
ſe factū vt dicit phus. ij. metroꝝ ⁊ i prio de celo ⁊ mūdo ſed ñ ab alio ni
ſi ab ipō deo. Et ꝑ hanc cognitionē venimꝰ i cognicōꝫ veri dei. Sicut ꝓ
bat Ariſtotiles. viij. phiſicoꝝ. Prio via cauſe efficientis quare ē deueire
ad vnā cauſam que ē cauſa vltia omniū et nō habeat cauſā ſup̄ ſe qꝛ alit᷑
eſſet proceſſus in infinitū qđ a nullo concedit᷑. Secūdo via motus. quia
nihil mouet᷑ a ſeipſo et intellige hic moueri educi de potētia ad actū eſt
ergo deueire ad vnū imobile qđ fatiat oīa moueri. Et iſte ē deꝰ đ q̄ dic.

Boecius. O qui ꝑpetua mundum ratione gubernas. Terraꝝ celiqꝫ ſa
tor qui tempus ab euo. Ire iubes ſtabiliſqꝫ manens dans cuncta moueri
hoc ꝓpter p̄ſumptionem. Nota ꝙ iſte deus eſt ſumma ſapientia et intel/
ligentia et ideo omnia fecit ꝓpter aliquē finē. Quare omnis agens ſ̄m ra
cionem agit ꝓpter finem. vt dicit ph̄us ſecundo phiſicoꝝ et ſecūdo de ani
ma. Si ergo queramus quare fecit elemēta et fruct⁹ terre et omnia alia
animalia non ob aliud niſi vt oſtenderet ſuā potentiā et ad hominis vti/
litatem qui eis vtitur patet. Propter qđ dicit Ariſtotiles in ſecūdo phi
ſicoꝝ. ⁊ in ſecundo de aīa. Finis quodāmodo eſt homo et ex hoc ſequitur
hominem eſſe nobiliorē omniū reꝝ naturaliū ꝓpter ipſū actorē. Rurſus
ſi querat̄ quare fecit hominē et velimus dicere ꝙ ad hoc ſolū vt in hac
vita cōmedat et bibat et viuat finalit̄ moriat̄ vt videm⁹ per experientiā
et vlterius nō fit de ipſo memoria. Sequeret̄ hoc falſiſſimū incōueniēs
terra etiam arbores et etiā elemēta et beſtias nobiliores eſſe ipſo homine
et quia hoc eſt incōueniēs et nullaten⁹ veꝝ et contra omnem philoſophiā
naturalē que vult finem nobiliorem eſſe his que ſunt ad finem ordinata
vt ait Ariſtotiles ſecūdo phiſicoꝝ. Ideo oportet concludere finem nr̄m
eſſe alibi et in vita futura et hominem futuꝝ eſſe immortalē et ꝑpetuū
ꝙ fruſtra aliter eſſet conditus a deo et ſic de ceteris creaturis maior cura
fuiſſet q̄ de nobis rationabilibus quod falſum eſt Et hec omnia trahun
tur ab illo pulcherrimo textu. Lactancij in ſeptimo libro diuinaꝝ inſti/
tucionum. qui ait. Quis enim tam ineptus tam ocioſus vt aggrediat̄ ali/
quid facere fruſtra exquo nullam cōmoditatem nullūqꝫ commodū ſperꝫ
qui domū edificat non ideo edificat vt tantū domus ſit ſed vt in ea poſ/
ſit habitare. Qui nauem fabricat nō ideo inſumit operā vt tātum nauis
appareat ſed vt in ea nauiget̄. Item qui vas aliquod īſtruit ac format nō
propter illud facit vt tantū feciſſe videat̄ ſed vt vas illud effectum capiat
aliquod neceſſariū ſicut cetera quecunqꝫ fiunt. Non vtiqꝫ in ſuꝑuacuum
ſed ad vſus aliquos vtiles laborant̄. Mundus ergo a deo factus eſt non
vtiqꝫ propter ipſum mundū nō eni a calore ſolis ⁊̄ lune ⁊̄ aſpiratione vē/
toꝝ aut humore imbriū aut alimonia frugum cum ſenſu careat aut idige
at. Sed ne illud quod dici poteſt ꝙ deus per ipſū fecerit mundū quoni
am poteſt eſſe ſine mūdo ſicut fuit antea et rationib⁹ que in eo ſunt que/
qꝫ generaliter deus ipſe non vtit̄. Apparet ergo animantiū cauſa mun
dum eſſe conſtitutum quoniam rebus his quib⁹ conſtat animātes fruun
tur que vt viuere et conſtare poſſint omnia his neceſſaria temporibus ce
teris ſubminiſtrantur. Rurſus ceteros animantes cauſa hominis eſſe fa
ctos ex eo clarum ꝙ homini ſeruiant et tutele eius atqꝫ vſibus data ſunt
et infra. Sic ergo mundū non propter ſe deus fecit quia eius commodis
non indiget ſed propter hominē qui eo vtit̄ ita hominē non propter ſe

que vtilitas deo In eodem inquit Epicurus vt cum propter ſe homi/
nem faceret ſcilicet vt eſſet qui opera eius intelligeret qui prouidentiam
diſponendi ratione faciẽdi virtutẽ cõſumãdi et ſenſu admirari et voce ꝓ
loqui poſſet Quorum omnium ſumma hec eſt vt deum colat Is eum co/
lit qui eum intelligit Is artifex rerum omnium Is verum patrem ſuũ
debita veneratione proſequitur qui virtutem maieſtatis eius de ſuorum
operum inuentione inceptione perfectione metitur . ꝙ planius argumen
tũ ꝓferri poteſt ⁊ mũdũ hoīs ⁊ homines ſua cauſa deũ feciſſe q̃ꝙ i omibꝫ
et animantibus ſolus ita formatus eſt vt oculi ad celum dirigeret facies
ad deum ſpectans vultus cum parentibus communis ſit videatur q̃ hic
hominem deus quaſi porrecta manu adleuatum ad contemplacionem ſui
excitaſſe. Secundo malleo exemplaritatis. Nam videmus ꝑ exꝑientiã
tot et tanta miracula eſſe facta que non niſi propter deum fieri potuerũt
Vnde Ricar. de eternitate in. ij. ait . Domine ſi decepti non niſi per te
decepti ſumus. Nam tantis ſignis firmata ſunt que non niſi ꝑ te fieri po
tuerunt et hoc probatur ꝑ Ariſ. in poſtp̄dicamentis qui dicit . ꝙ a priua
tione ad habitum non eſt regreſſus ꝑ naturam. Si ergo homo priuatus
eſt viſu non poteſt illuminari n̄ ꝑ opus ſupernaturale et diuinum ſimi/
liter mortuus non poteſt reſuſcitari niſi ꝑ miraculum Quare ergo dubi/
tamus gremio fidei credere. et ei totaliter adherere cũ ſit tot et tantis mi
raculis ꝓbatum et affirmatum ꝙ ſi dixerit miracula facta non eſſe . Rñ/
det Aug9. xxij. de ciui. dei. dicens Si iſta miracula facta eſſe non creditur
Vnum grande nobis miraculum fuit ꝙ iam ſine vllis maraculis totus
mundus credidit. Qđ ſimiliter dici poteſt de miraculis diebꝫ noſtris fa
ctis per inclitum confeſſorem Antonium paduanum noſtrum que tot et
tanta fuerunt vt vehementẽ ſtuporem toti mundo induxerunt . O fides
ſancta. O fides catholica. O fides orthodoxa. O fides roborata quis du/
bitet amplius tibi credere. certe nullus niſi a ſenſu et ratione alienatus .
Nam miracula tot facta vidimus audiuimus palpauimus nullatenus ne
gare poſſumus. ꝙ ſi quidam veneno ſerpentino necabunt. Vnum grãde
miraculoꝝ miracul' ẽ. ꝙ totꝯ mũdꝯ vt ita loquar pedibus vnius pauꝑis
fratris mortui proſternitur et inclinatur ipſum adorant reges domini p̄/
lati et ſummi pontifices. Credamus ergo indubitanter et credendo ame
mus et amando deo fideliter ſeruiamus. et finaliter ſalui et ſaluati erimꝯ
et ſic patet prima cathena.

Secunda cathena vocat̃ deſꝑabilis. Nam hec eſt cõſuetudo demoīs
ex fallatia ſua vt anteq̃ꝫ peccatores peccẽt eis ſubgerat deũ eſſe miſe
ricordẽ. ſ; poſtq̃ꝫ peccauerũt ſubgerit ipm̃ eẽ crudelẽ ⁊ ſic deſꝑando de mi
ſericordia dei vt nũq̃ꝫ peiteat. Sicut fecit Cayn homicida. q̇. d. Gen. iiij.

Maioꝛ eſt iniquitas mea ꝙ̄ vt veniā merear. Jdcirco Salomon ait pro
uer.xviij. Jmpius cum in ꝓfundum peccatoꝝ venerit veniam contēnit
Jtem in ꝑſona iniquoꝝ.d. Jere.xviij.c. Factus eſt doloꝛ meus ꝑpetuus
et plaga mea rénuit curari. Sicut fecit Judas. Math.xxvij. Abiectis ar
genteis intemplo laqueo ſe ſuſpendit. Et ex hoc ſequit̄ illud malū quia
nunc de peccato in peccatum et indies efficimur deterioꝛes iuxta illud ad
ephes.iiij. Deſperantes ſemetipōs tradiderunt. Sed cathena iſta facile
diſrūpitur auctoꝛitate ſcripture et exemplo. Nā omnis ſcriptura clamat
ꝙ deus eſt miſericoꝛs. Jnter alia Salomon ait eccle.ij c. Pius et miſe/
ricoꝛs eſt dn̄s et remittit in die tribulacionis peccata. Et idem.xvij.c.
Magna eſt miſericoꝛdia dei et ꝓpitiatio eius. Jtem.xviij.c. Quis adiciet
enarrare miſericoꝛdiā dei Jtem Ezechiel.ij. Conuertimini ad me in to/
to coꝛde veſtro ad dominum deum veſtrum quoniā benignus et miſeri
coꝛs eſt patiens et multe miſericoꝛdie et ꝑ̄ſtabil' ſuꝑ malitia. Jtem ſpal.
xxix. Audiuit dominus et miſertus eſt mei.i pluribꝫ alijs locis ita vt vi/
detur ſcriptura non aliud facere ꝙ̄ preconizare miſericoꝛdiā et iuſtitiam
dei. O peccatoꝛ indurate. O peccatoꝛ obſtinate.quare ergo deſꝑas quare
non conuertis ad dominum.quia dominus ſemper eſt paratus te recipe/
re et acceptare noli ergo credere diabolo qui dicit deum eſſe crudelem ꝗꝛ
certe vult te decipe et ineternum te damnare ꝛc. Secundo deſtruitur
exemplo Quoniā nullus vnꝙ̄ conuerſus ē ad deum et ab eo repulſus eſt
ſine miſericoꝛdia.patet de latrone.patet de adultera ſeu de peccatrice de/
pꝛehenſa in adulterio.et in alijs de quibꝫ dicit Ber.in ſermone.xxij. ſuꝑ
cantica canticoꝝ. Omnino ꝓpter manſuetudinē quam in te ꝑ̄dicamus cur
rimus ad te domine ieſu audientes ꝙ non ſpernis pauperem peccatoꝛem
Non hoꝛruiſti confitentem latronem. Non lacrimantem peccatricē. Nō
depꝛehēſā i adulterio. Nō ſupplicātē publicanū. Nō negantē diſcipulum
Nō ꝑſecutoꝛē diſcipuloꝝ.certe i odoꝛē vngentoꝝ tuoꝝ currimꝰ. Quid er
go dubitatis o peccatoꝛes ſcelerati ad illum pijſſimū recurremꝰ qui tāte ē
miſericoꝛdie vt omnes velit ſaluos facere. Et pꝛopter hoc voluit filium
ſuum carnem aſſumere et demum ſanguinem ſuum ꝑ̄cioſiſſimum effūde/
re. Et ideo ille barbatus Hieronimus i epiſtola ad Sabianum exoꝛta/
toꝛia ad pn̄iam dicit. Samuel quondam lugebat ſaulem ꝗꝛ penituerat ꝙ
vnxiſſet eū regē ſuꝑ Jſrahel vſqꝫ cui omnia elemēta fuirent.

TErtia cathena dicit̄ hoꝛribilitas.ſ.ſatiſfaciendi et voto ſatiſfactiōez
ꝓ reſtitucōne fame. ꝓ reconſciliacōne inimicoꝝ. ꝓ remiſſione iniu/
riaꝝ.pꝛo obſeruacione votoꝝ. ꝓ execucione teſtamentoꝝ. ꝓ euitacōne pec
catoꝝ.necnon receſſione cauſaꝝ eoꝛundem. iuxta illud Auguſti. de pn̄ia
ſcriptum.di.iij.circa pꝛincipium. Satiſfactio eſt peccatoꝝ cauſas excidere
nec eoꝝ ſuggeſtionibus aditum indulgere. Sed omnia iſta hoꝛrent facē

peccatoꝛes. Confitent᷑ namq̨ et cõmunicant᷑ Sed nunq̨ reſtituunt nũq̄
inimicis reconciliant᷑ nunq̄ occaſiones peccandi deuitant ⁊ ſic eternaliter
puniunt᷑ et damnant᷑ . hec eſt cathena ferrea. hec eſt cathena plumbea.
hec eſt mola grauis ad collum peccatoꝛis demergens ad ꝓfundum infer/
ni . exclama ergo ad vſurarios ad auaros ad p̄datoꝛes et ad omnes ſubſtã
tias alioꝝ rapinantes ſiue ꝑ malos contractus ſiue ꝑ falſam ſententiã. ſi/
ue ꝑ falſam aduocacionẽ ſiue ꝑ aliquem alium modum ꝓximum damna/
uerunt vt reſtituant quia aliter non remittit᷑ peccatũ niſi reſtituat᷑ ma/
le ablatum extra de reg. iur. li. vi. ⁊. xiiij. q. vi. c. Si res Et eſt Auguſti. i
epiſtola. ij. ad Macedonium . Hec audire hoꝛrent iſta aures eoꝝ offen/
dunt nullatenus ſatiſfacere volunt. Sed iſta cathena diabolica quantos
deemerſit. Quantos ligat et ligauit. Quantos ad baratrũ iferni demer/
ſit. Non enim ille errauit qui dixit pecunie omnia obediunt ꝓpterea ſpi/
ritus ſanctus Baruch. iij. omnes iſtos eſſe damnatos dicens . Ubi ſunt
qui argentum theſauriſant. et aurum in quo confidunt homines Reſpõ/
dit ad inferna deſcenderunt ad iferna deſcenderunt. hoꝛrent etiam mul/
tos ad mouere a ſe ſuꝑfluas vanitates ſuꝑflua iocalia ⁊ adulterinos capil
los vel alie nos diabolica fomenta et reliquas quas omnino ſe penitere
nolunt hoꝛrent ꝑtiales renuntiare ꝑtialitatibꝫ indulgere inimicis remit/
tere iniurias que tamen facere obligant᷑ hoꝛrent detractoꝛes reſtituere
famã quã iniuſte tulerũt nõ abſolui debent nec poſſunt niſi hoc fatiant .
Iſtis omnibꝫ cathenis ferreis pꝛofecto ligati ſunt ita vt penitentia eoꝝ
vana ſit et vacua nec ꝓtinus deo grata et accepta . Cõtra quã cathenam
ſolus vnus malleus ꝓficit qui cõtinet᷑ in his verbis Hiero . Tempale
eſt quod delectat. eternũ vero quod cruciat. Ecce conſidera ergo gaudiũ
q̇ꝺ habes de omnibꝫ ſuꝑdictis tempale eſſe et inſtãtaneũ et omnino trã/
ſitoꝛiũ. penã vero niſi ſatiſfatias vt pꝛedictũ eſt futurã eſſe perpetuam et
eternã. Quis. n. tã ignar⁹ tã iſipiens vt modicũ q̇d habeat gaudij et dele/
ctacionis infinitas habeat penas et eterna ſupplicia ſuſtineat . O magna
huius mentis alienatio que non conſiderat iſtud euangelicum dictum
Quid eni ꝓdeſt homini ſi mũdũ vniuerſũ lucret᷑ anime vero ſue detri/
mentũ paciat᷑ . Math. xx. Et ſic patet tertia cathena .

Quarta cathena vocat᷑ difficultas. Suggerit diabol⁹ maxime mẽti
peccatoꝛis ꝙ nullatenus a peccatis reſurgat nec in bonũ pꝛoficiat q̨ꝛ
hoc eſt difficile ⁊ quodãmõ impoſſibile. Ad quã cathenam diſſoluẽdã et
facilitatis noſtre pꝛopalandã ⁊ demõſtrãdã mouet᷑ quedã pulcra queſtio
Si de⁹ creaturã p̄miat ſola bona volũtate abſq̨ opibꝫ ⁊ ſi neceſſe ẽ bona
oꝑatio adiuncta volũtati oꝛit᷑ ergo iſta q̇ꝺ ex auctoꝛitatibꝫ ſibi inuicem
contrarijs Ab vna ꝑte ꝓbatur ꝙ nõ Alã dicit Ber. in li. de li. ar. Inten/
tio ſufficit ad meritũ . bona actio requiritur ad exemplum ergo videtur

quantum ad meritum vite eterne non ſit neceſſaria bonitas actionis exte rioris. Item ſup pſal. Dixi confitbor ꝛc. dicit. glo. votum ꝓ opatione iudicat᷑. Cõfirmat hoc. grego. ſup Math. in omel᷑. dicẽs. Nõ ẽ vacua manꝰ a munere cũ archa cordis repleta fuerit bona voluntate. Item habet᷑ ad hoc textus ex̃. de ſen. ex. c. Cum voluntate. qui dicit amplius reſpicit deꝰ et ad ſpontaneas voluntates ꝙ ad actus. Adiungit᷑. ix. q. vi. c. vl. Furtũ autem non tam inquantitate rei ꝙ in affectu furantis conſiderat᷑. Et in eodem. c. Hiero. ait. Non enim ꝓ furto ablatum ſed mens furantis attendit᷑ Et. xv. q. vi. c. i. Magis deus ſpectator eſt cordis ꝙ operis. xxij. q. v. c. qui piurant. Qui piurare paratus eſt anteꝙ piuret piurus eſſe videtur ꝙ deus non ex opibꝫ iudicat ſed ex cogitacionibꝫ et ex corde. xxiiij. q. i. c. Odi. Et ſi holocauſta obtulerit vt ieiunare elemoſinas dare pudiciciam ſeruare que ſunt vere holocauſta non vere ea ſuſcipit deus. Nam non ſacrificioꝝ magnitudinẽ ſed offerentium merita cauſaſqꝫ diiudicat. Unde et vidua que in corbona duo minuta miſerat omnibꝫ a ſaluatore p̃fert᷑. xlij. di.. i. c. piculoſe. et. c. in quocũqꝫ. et. c. conuertimini. qui ait. Uoluntas pro facto reputat᷑. Item vt auctoritas teſtat᷑ Uoluntas remunerat᷑ non manus. Probat᷑ enim vna ratione ſic. Mereri vitam eternã eſt in poteſtate noſtra ergo ipſa non eſt neceſſaria ad merendũ. Sed ex alia parte arguit᷑ ꝙ ſic. et primo per textũ Ambroſij in li. de offitijs. Tranſũptiue vero. xxvi. di. c. ñ ſatis ñ ſatis ẽ bñ velle niſi ſit etiam benefacere. Et Jacobi. ij. fides ſñ operibꝫ mortua ẽ. Et. Jo. et Mar. iij. omnis arbor q̃ ñ facit fructum bonum excidet᷑ et in ignem mittet᷑. Et ſecunda ad collo. iij. c. Audiuimus quoſdam inter vos iquiete ambulare nihil operantes quaſi diceret mala facitis. Et ſecũda Petri Primo. c. Sapienter agite vt per bona opera veſtra certam vocacionem et electionem faciatis. Ex quibus omnibus videtur concludi neceſſaria eſſe opera cum bona voluntate. Ad meritum vite eterne. qđ etiam probat᷑ vna ratione. ꝙ ſi intẽcõ et voluntas ſola ſufficeret ad meritum facilimum eſſet mereri vitam eternam qđ eſt contra ſaluatorem dicentem Math. vij. Arta eſt via que ducit ad vitam Ex his ergo contrarietatibꝫ orit᷑ iſta queſtio. Ad quam reſpondet᷑ ſecundũ Alex. de ales in ſecunda pte ſue ſũme. et Bonauẽ. in ſecundo di. iiij. arti. i. q. iij. ꝙ duobus modis loqui poſſumus de opibꝫ bonis. Aut de illis que ſunt de ſuperrogatione Aut de illis que ſunt i obligacione. De primis dico voluntatem non eſſe ſine merito imo p̃miari etiam ſi ſit facultas ad opandum. Et nota ꝙ ſi in his eſſet impoſſibilitas tantũ meret᷑ bona voluntas quatum ſi ei eſſet adiuncta bona opatio cum facultate poſſibilitatis. et hoc eſt verum de p̃mio eſſentiali non tamẽ accidentali. Nam mulier nupta deſiderans eſſe virginem quamuis iſtud deſiderium p̃miet᷑ p̃mio eſſentiali tamen non de aureola et accidentali

premio. Similiter dici pōt de martirio et de aliis opibus ſuperrogatio/
nis. De illis vero opibꝫ que ſunt in obligatiōe dicendū eſt. Aut ille qui
habet intentionē habet facultatem bene opandi aut nō. Si non habet fa/
cultatem ſed bonā volūtatem et rectam intencionem tunc plenitudo ſola
voluntatis ſufficit ei ad meritū vite vſqꝫ exteriori opeꝛ. Et ſic habēt intel/
ligi omnes ille auctoritates et ratioēs que primo fuerūt adducte. Si aūt
adſit facultas volūtas et poteſtas intencio nō poteſt ſufficere ad meritū
abſqꝫ ope. Et hoc ꝓbatur ratione auctoritate ⁊ exemplo. Primo proba
tur tribus rationibus ſecundum Bonā ven. vbi ſupra. Primo propter
diuinoꝝ mandatorū obligatioēm Secūdo ꝓpter virtutis ꝑfectionē Ter
tio ꝓpter volūtatis cōpletionē. Primo ꝓpter diuinoꝝ mandatoꝝ obliga
cōꝫ. quia diuini mādati obligacō vt intencō ſine opibꝫ non ſufficit cū ſe of
fert oportunitas et facultas Mandata eni dei nō ſolum obligant ad vo/
lendū ſed etiam ad faciendū. Vn̄ Hiero. ad Euſtochiū ait. Eterna vita
nō niſi ꝑ diuinoꝝ mandatoꝝ obſeruacionē acquiritᷣ. Et veritas i euāge/
lio Math. xviij. Si vis ad vitam ingredi ſerua mandata. Secūdo prop
ter virtutis ꝑfectionē. quia virtus eſt vltimū potentie et ideo eleuat po/
tentiā ad aliquod magnū et arduū. potentie aūt anime non habent ſuam
opationem ſiue ꝑfectionē incōpletā niſi errant i opa ſibi debita qn̄ adeſt
facultas et libertas atqꝫ oportunitas vt ait. Ariſ. in. ij. ethi. Ad ꝑfectionē
virtutis tria requirūtᷣ. Scire velle. ⁊ opari. Tertio ꝓpter volūtatis cō/
pletionē. Quoniā plena volūtas ponit effectum ſi abſit facultas alioquin
nō dicitᷣ homo plene aliquid velle ſi nō facit cū poſſit ſed ſemiplene et
pigre. Secūdo ꝓbatur ꝑ auctoritates. Nā Aug⁹. d. in ſermone de dedi/
cacōne templi ſicut eni malis opibꝫ quaſi quibuſdā ſeris ac vectibus vite
ianua clauditᷣ. Ita bonis opibꝫ vite ianua nobis apitᷣ. Et. i. Jo. iij. Fili
oli mei nō diligamus verbo neqꝫ lingua ſed ope et veritate. Item Gre/
go. i quadā omelᷣ. penthe. ait. Amor dei nūq̄ꝫ eſt ocioſus opatᷣ magna ſi ē
Si aūt opari negligit amor nō eſt. ergo ſi. nō adſunt opa non eſt veritas
amoris ꝓbatᷣ ꝑ euāgelium Math. xxv. Eſuriui et nō dediſtis mihi mā/
ducare ꝛc dicit dn̄s reprobis ⁊ proptᷣ hoc faciet ſniam dānacōis ɔtra eos
Si ergo proptᷣ defectū bonoꝝ opeꝝ q̇s dānatᷣ ergo proptᷣ bonoꝝ opum
opationē q̇s ſaluabitᷣ ergo opa neceſſaria ſunt ad meritū ſemꝑ intelligen
do cū adeſt facultas et oportunitas et ſic intelliguntᷣ omnes iſte auctori/
tates cōtrario adducte. Tercō ꝓbatur ꝑ exemplū. Certe amatores dei
fuerunt petrus et paulus et reliqui apoſtoli q̄ꝫ quilibet noſtꝝ. Si ergo
ipi coronati ſunt ꝑ opa bona patet etiā nos q̄ꝫ ſine opibꝫ a deo nō corona
bimur. et hoc ſpecialiter oſtēdit deus petro paſſionē fugiēti. Cui appa/
rens i via dixit. Vado romā iteꝝ crucifigi. Videmus etiā ꝑ expimenta
homines mortales proptᷣ lucra tpalia vehementer laborare et inſudare

Quare ergo non credere debemus propter illam ſũmam felicitatem vbi
omne gaudium omnis iocunditas omnes diuitie omnis pulchritudo re/
ꝑitur. Uigilate laborate necnon virtutibꝰ habundate. Nã Ber.de quin
ta valle. Dũ ſtaret in choro ad miſſã et leuaret᷑ corpꝰ xp̄i.cecidit in extaſi
vſqꝫ ad nonas.deniqꝫ conſurgens clamauit ad fratres O fratres mei aga/
mus bonũ pluries nec poterat iſta dicens ſaturari. Et hec reddens rõnẽ
ſubiungebat. O quanta gloria. O quanta beatitudo. O quanta iocundi/
tas bene operantibꝰ preꝑata eſt. Agamus ergo bonum quia cetera om/
nia dimittimus ſola bona oꝑa nobiſcum portamus dicẽte Jo.i Apo.xiiij.
Oꝑa enim illoꝝ ſequunt᷑ illos.et ſic patet quarta cathena.

Quinta cathena eſt.que vocatur exemplaritas. Quid enim dicit dia
bolus i corde hominũ ſeculariũ i peccatis exiſtentium vt i ipſis per/
maneãt ne ꝑ veram pniam reſurgãt qñ illd̓ qd̓ vulgꝰ cõiter dicit peccata
non ſunt ita grauia vt p̄dicat᷑. Diabolus non eſt ita turpis vt pingitur
Et vt iſtis maxime adhereant ante oculos eoꝝ exempla aliorum doctoꝝ
ſuꝑiorum ſacerdotum et religioſorum et iſto modo ligat animas adeo vt
totus mundus ſic ligatus ꝑeat. O cathena terribilis tu es illa que vt ita
loquar deum ĩpaſſibilem lacrimare facis et plorare et per os ſui creatoris
exclamare et dicere factus ſum tanꝙ̃ vas ꝑditum.i.ꝑforatum qd̓ ab vna
parte capit ab alia ꝑdit et ſubiũgit dominꝰ dicẽs Quoniã audiui vitupe/
rationem multorum cõmorantium in circuitu. In circuitu enim cõmorã
tur homines mũdani.auari.luxurioſi.et reliqui peccatores qui clamant ⁊
dicunt. Si licet doctoribus qui leges noſcunt. Si ſacerdotibꝰ peccare ⁊
religioſis qui quottidie diuina legũt quare nõ etiam nobis ꝓfecto. Si
vera eſſent que p̄dicant nõ male agerent non in vitijs ꝑmanerent et iſtis
diabolicis cõgitacionibꝰ retenti. Et in peccatis ꝑſeuerant et de peccato in
peccatum ruunt nunꝙ̃ ꝑ penitentiã reſurgunt et hec eſt ratio maxia qua/
re ſcriptura ita hortatur ad bonum exemplũ et vehement᷑ repħendit pu/
ſillos ſcãdalizantes occaſionẽ peccandi p̄ſtantes ꝑ malũ exemplũ. ꝙ autẽ
hortetur ad bonum exemplũ. ꝓbatur Nã in teſtamento veteri d̓r quod
me facere videbitis facite Judith.vij. Sit hec mulier i exẽplũ veritatis
In effrata Ruth.iiij.hanc temptationẽ promiſit deus euenire beato Job
vt poſteris daretur exemplum patientie Job Et exemplo didici diſcipli/
nam ꝓuerbiorum.xxiiij. florete flores quaſi lilium et date odorẽ.ſ.haben
tes duplicem munditiam.ſ.interiorem et exteriorem.et quaſi libanus frõ
dete et gratia ſcilicet per bonam famam.eccleſiaſtici.xxxix. Item in euã/
gelio Mathei.v.dicitur Non poteſt ciuitas ab.ſup.mo.poſita neqꝫ ꝛc. Et
infra ſic luceat lux veſtra corã hoĩbꝰ vt videãt vr̄a bona oꝑa et glorificẽt
patrem veſtrum qui i celis eſt. Et Luce.xi. Nemo accendit lucernam ⁊
ponit eam ſub modio ſed ſuper candelabrũ vt luceat oĩbꝰ qui in domo

ſunt. Et.xij. Sint lumbi veſtri precincti et lucerne ardentes in manibꝰ
veſtris. Et Jo.xvij. Exemplum enim dedi vobis vt quéadmodum ego
feci ita et vos faciatis. Ad hoc hortatur apoſtolus prima ad Corintheos
.xi. dicens imitatores eſtote ſicut filij cariſſimi. Et ad Romanos duode/
cimo capitulo. Prouidentes bonum non ſolum coram deo ſed etiam co/
ram omnibus hominibus. Et ſecunda ad corintheos. viij. In omnibꝰ ex/
hibeamꝰ noſmetipſos ſicut dei miſtros. Et ad Philipẽſ. ſcdo. ſitis ſiñ
reprehenſione in medio nationis praue et pverſe inter quas lugetis ſicut
luminaria in mundo. Et ibidem capitulo duodecimo modeſtia veſtra
nota ſit coram omnibus hominibus. Et prima ad Theſſalonicen.iiij.
Rogamus vos fratres vt digne ambuletis ad eos qui foris ſunt Et pri/
ma ad Thimo.iiij. Exemplum eſto fidelium in vno et conuerſione in ca
ritate in fide et in caſtitate. Et ad Titum ſecundo. In omnibus prebe
te exemplum bonorum operum in doctrina et integritate. Et Jacobi
.iiij. Qui ſapiens et diſciplinatus inter vos oſtendat ex bona conuerſati
one opera in manſuetudine. Ex quibus omnibus apparet ꝙ laudabile ꝙ
optimum eſt inferioribus bonum prebere exemplum. Et ideo eadem
ſcriptura reprehendat malos prebentes mala exempla. Nam Moyſes di
cit Leuitici decimonono. Coram ceco non ponas offendiculum. Et deu
teronomij. viceſimoſeptimo. Maledictus qui errare facit cecum in itine/
re. De his cõquerebaꝰ Dauid in pſal. dicens Juxta iter ſcandalum po
ſuerunt mihi. ſ. ꝑ malum exemplum hos reprehendit Sapiẽs eccl'.xxvij.
Qui laqueum aliquando ponit peribit in illo Similiter Jſaias.v. Pec/
catũ ſuũ quaſi ſodoma predicauerunt. Et.xxvi.ait. Aufferte offendicula
de medio populi mei. i. mala exempla Et Ezechl.xiij.c. Confortaſtis ma/
nus impij vt non reuerteretur a via ſua mala et hoc propter mala exem/
pla. propterea Saluator Math. v. oſtendit quantum ſit deteſtabile alijs
prebere malum exemplum dicens. Si oculus tuus ſcandaliſat te erue eũ
et proice eum abs te. Et ſi pes tuus ⁊c. Et Math.xviij. et Marci nono
capitulo Qui ſcandalizauit vnum de puſillis iſtis minimis qui in me cre
dunt expedit ei vt ſuſpendatur mola aſinaria in collo eius et demergatur
in profundum maris. Ve mundo a ſcandalis ⁊c. Ve autem homini illi
per quem ſcandalum venit. Hos reprehendit Paulus ad romanos.xiiij.
Noli tibi perdere illũ pro quo xp̃s paſſꝰ ẽ. propterea de ſeipſo dicit ne
alios ſcãdalizaret. Et prio ad cor.x. Oĩa mihi licẽt ſed non oĩa edificant.
Et ſo ad Cor.vi. Nemini dãtes offenſionẽ vllã vt nõ vituperet vt miſte
riũ vr̃m Et ſa ad Corintheos .xi. Qui ſcandalizatur et ego non vror
propterea Hieronimus ait Dimittendum eſt propter ſcandalum omne
qđ pretermitti poteſt. Huius autem mali exẽpli deteſtatio non ob aliud
facta eſſe creditur niſi quia inimicus humani generis multos inducit

ꝓpter malū exemplū.et maxime illoꝝ qui bono exemplo ſplendeſcere de
berent necnon ligatos in peccoto tenet ne ꝑ pniam reſurgant ⁊ hec ē illa
cathena terribil' de quo dictū eſt. Ad quam diſſoluendā duob⁹ malleis
vtemur.primo ſic et hec eſt ſnia theologoꝝ et maxime ſācti Tho.ij.ij.q.
lxxiij.ꝙ magnitudo peccantis aggrauat peccatū et hoc ꝓbatur quatuor ra
tionib⁹. Primo ꝙ facilius maiores vt doctores ſacerdotes et religioſi pñt
reſiſtere peccato cum excedūt in ſcia et virtute. Vñ Luce.xij.c. Seruus
ſciens voluntatē dñi ſui et nō fatiens plagis vapulabit multis. Secū/
do ꝓpter igratitudinem quia omne bonum quo quis magnificat᷑.ſiue ſit
bonū temporale ſiue ſpirituale ſiue ſit ſcia aut dignitas dei benefitium ē
cur.ſ.deo homo ſit ingrat⁹ peccando et quātū ad hoc quelibꝫ maioritas ꝙ̄
eſt in tpalib⁹ bonis aggrauat peccatū. Tertio ꝓpter ſpecialē repungnā/
tiā act⁹ peccati ac magnitudinē ꝑſone. Si priceps iuſtitiā violet qui poni
tur iuſtitie cuſtos magis peccat ꝙ̄ alius Et ſi ſacerdos fornicet᷑ qui caſti/
tatē vouit et alios adhortari debet. Quarto ꝓpter exemplum ſiue ſcāda/
lum. Quare vt dicit Grego. In paſtorali in exemplū culpa vehement᷑
oſtendit᷑ qñ ꝓ reuerentia peccator honorat᷑. Ad plurium etiā noticiā pro
ueniūt peccata maioꝝ et magis ea homines indigne ferūt. Jdō grauiora
ſūt et maiorē penā et dampnationē habebūt. Si ergo o peccator videris
maiores in peccatis ꝑſeuerantes noli exēplo illoꝝ tu peccare.nec i peccatis
ꝑſeuerare ꝙ et ſi peccatū eoꝝ graui⁹ ſit et maiori pena dignum tuū ꝓpt᷑
hec penam ſibi debitā nō effugabit Et ſic cum his in inferno dānaberis
ꝓpter multitudinem nō min⁹ ardens imo magis cuius rationem aſſignet
Aug.ij.q.i.c. An multi non ꝓpterea min⁹ ardebūt imo magis.quia quan
ta plura in igne ſūt ligna tanto magis inualeſcit ignis ꝓpterea Sapiens
eccl'.vij. Non pecces in multitudine ciuitatis.ſed peccator qui ſe ꝑ maio/
rum exempla defendit hic nō ob aliud facit niſi quia a peccato reſurgere
negligit et in ip̄o permanere ſatagit. Et ideo hui⁹ effugatio ipſū nō ex/
cuſabit Juxta illud Eccl'.xxxij.hō peccator vitabit correptionē et ſecundū
voluntatē ſuā inueniet cōparationē. Scd̄o p̄dicta cathena ſic diſſoluit᷑
Nā ſi ſolum eſſet malū exemplū p̄bentes et non econuerſo bonū cōferen/
tes excuſati eſſent peccatores et ſi non a toto tamen nō a tanto quia ergo
i vnoq̄ꝫ genere.boi et mali ſūt ſequēda bona exēpla et mala euitanda ꝓpt᷑
quod ait hiero. in epiſtola ad Celantiam de modo recte viuendi. ideo
timendum eſt ne quos duces recti huius itineris habere nos credimus
hos comites habeamus erroris Si ergo inueniuntur exempla que nos
per hanc viam ducant et rectum euangelij tramitem teneāt ſequenda ſūt
ſecūdum aūt ea que defitiūt vel deficere putantur apoſtoloꝝ forma vni/
uerſis poſita eſt Clamat vas electionis Paul⁹. Nos quoqꝫ iter ad angu/
ſtum hec inter cōuocans dicit. Jmitatores mei eſtote ſicut et ego criſti

Certe q̄d amplius omnibius ipſius xp̄i relucet exemplum que in euange
lio ait Venite ad me oēs qui laboratis et onorati eſtis ⁊ ego refitiā vos
Tollite iugum meum ſuper vos et diſcite a me ꝙ mitis ſum et humilis
corde Si ꝑiculum eſt imitari illos dequibus dubitas an mirandi ſūt hūc
certe imitari tutiſſimum eſt atq̧ eius veſtigia inſequi qui dicit. Ego ſū
via veritas et vita Nunq̄ꝫ erat imitatio que ſequit᷑ veritatem. Et infra
auferantur peccandi feda ſolatia. Nihil omnino agimus qui nos ꝑ mul/
titudinis exempla defendimus. et ad conſolationem noſtram aliena ſepe
numerantes vitia in nobis dicimus quos debeamus ſequi ad cuius exem
plum imitamur. ꝙ omnes fatemur imitandum atq̧ ideo precipue tibi cu
ra ſit legē noſce diuinā ꝑ quā poſſis q̄ſi p̄ntia cernere exempla ſāctoꝝ.

Sexta cathena vocat᷑ delectabilitas Adeo multis modis caro ſpiri/
tui dominat᷑. adeo oblectamentum mundi et carnis ab ipſis amat᷑
et peccatorum carnis ſpecies fantaſie imp̄mitur. adeo diabolus ſuis de/
ceptionibus ſuper ipſos dn̄at᷑ vt quotiens recordent᷑ ſe penitere nolunt
Non amplius debent delectari vt hactenus delectati ſunt. Aliam vitam
minime eſſe putantes in placibilibus huius miſerrime vite licet cum of/
fenſis multis et ſceleribus quaſi in ſua beatitudine cōquieſcunt Qua de
re ne huius oblectamenta dimittant de eorum peccatis penitentiam non
ſolum ſumere rennuunt verum etiam vt mundo iſto gaudeant de pecca/
to in peccatū ludendo ac bn̄faciendo differunt. Ad quā diſſoluendā prio
occurrit illud Hiero. facile cōtemnit omnia qui ſemꝑ cogitat ſe morituꝝ
Cogitate ergo mortem. O Iuuenes ſepe horam eius ad mentem reuoluī
te ꝙ mundi delectationes toto conamīe ſpernetis. Ad hanc vtiq̧ diſſol/
uendā plurimum valet memoria paſſionis xp̄i. q̄d de ſeipſo teſtatur Hie
ro. dicens in epiſtola ad Euſtochium ꝙ impoſſibile eſt ī ſenſu hominis
non irruere motum medulaꝝ calore ille laudat᷑. Ille predicat᷑ beat⁹ qui
ſtatim vt ceperit cogitare interficit cogitatis et allidit eos ad petrā. Pe/
tra aūt erat xp̄us Uſq̧ in odorem vngentoꝝ tuoꝝ currimus et ꝙ hoc ſit
verum in ſeipſo probaſſe fatetur ibidem dicens O quotiens in heremo
conſtitutus.

Septima vero cathena vocatur timiditas. Dicit enim intra ſe Inſē
ſatus peccator diabolica ſuggeſtione deceptus. Quid enim ꝓdeſt
confiteri quomodo potero in bonis inceptis perſeuerare et a peccatis in
futurum me abſtinere iterum incidam in illa Et ſic nihil ꝓdeſt peniten
tia acta Et illius timiditate cathenatus non reſurgit. Ad quam diſſoluē
dam mouet᷑ vna pulchra queſtio et vtilis et inaudita. Si peccata ſemel
dimiſſa ꝑ veram penitentiā poſint iteꝝ redire. et nō dico falſā. ꝙ ſic non
oꝫ dubitare ꝙ pn̄t redire etiam tam ad numeꝝ q̄ꝫ ad culpā ꝑ dn̄s peccatū
mortale commiſſum probatur primo ꝙ ſic per illam ꝑabolam ſcriptam

Math. xviij. Ideo aſſimilatum eſt regnum celoꝛum homini regi qui
voluit ratioñe ponere cū ſeruis ſuis. vbi habet̃ ꝙ rex ille ſeruum ſuum ī
ueniens debitoꝛē decē milia talentoꝝ ꝛc. dic totā hiſtoriā. Sic ⁊ pater veſ
ter celeſtis faciet vobis ſi non remiſeritis vnuſqͥſqꝫ fratri ſuo de cordibus
veſtris. qđ non eſt aliud dicere niſi ꝙ deꝰ de nobis penitētibꝫ multa pec/
cata dimiſit et ꝓ primo nobis offendēti vtiqꝫ nō dimittimꝰ iſta eadē pecca
ta ab eo nobis dimiſſa iteꝝ ſunt nobis ab ipſa īputata et punita ergo a ſi/
mili eſt ī omnibꝫ alijs peccatis Qđ etiā ꝓbatur per Aug. in li. de baptiſ/
mo. ꝯtra donatiſtas dicentē Redire dimiſſa peccata vbi fratͥna caritas nō
eſt. Aptiſſie dn̄s doꝫ de illo ſuo quē cū dn̄s īueniſſet debitoꝛem decē mil/
lia talentoꝝ depcanti ōnia dimiſit. Ille autē cū ſeruū ſuū qui ei debebat
centū denarios ſuffocabat et cū miſericoꝛs non fuiſſet iuſſit eū dn̄s reddē
qđ ei dimiſerat Unde Ambro. ſup epiſtolā ad epheſeos. v. c. in glo. et pō
nit̃ a magiſtro ſentēciaꝝ in. iiij. di. xx. q. i. vide ibi donate inuicē ſi alter in
alteꝝ alioquin repetit dimiſſa. Si eni in his ꝯtemptus fuerit. ſ. dn̄s ſine
dubio reuocabit ſn̄iam per quam miſericoꝛdiā dederat hoc idē dicit Ma
giſter i. iiij. di. xxij. c. i. Et habet̃ de pe. di. iiij. c. Cōſiderātes. Ubi dicit gre
go. in. iiij. dialogoꝝ Ex dictis angelicis conſiſtit. ꝙ ſi non ex coꝛde dimit/
timus quod in nos delinquitur illud rurſum exigitur qđ iam nobis per
penitenciam dimiſſum gaudebamꝰ: Sed contra hoc optimum patet per
auicēnam Tertio ſue methaphiſice. c. quarto ait. Qđ adnihilatum eſt nͥ
reducit̃ ſed cum peccatum remittit̃ anihilat̃ ergo ꝛc. Exemplum habes
de beato Auguſtino qui vidit in manu diaboli librum in quo ſcriptum
erat ꝙ beatꝰ Augꝰ. dimiſerat ꝯfeſſionē qui ſtatī ꝯfeſſus ē reſperit libꝝ et
nihil īuenit ſcriptū Similiter de ſeruo qui fecerat adulteriū cū vxoꝛe do
mini ſui Cū vellet dn̄s ſuus ꝑ quēdā incātatoꝛem certificari et huꝰ hoc
ſentiens confeſſus eſt peccatū ſuū Et diabolꝰ interrogatꝰ reſpondit de hͦ
penitus nihil ſcire. Item de vxoꝛe cuiuſdā que cōmiſit adulteriū et cum
exproꝛbraret̃ de viro ſuo illa ꝓꝛſus negabat tūc dixit vir eiꝰ ꝙ ſi teneret
ipſa ferrū ignitū in manu ſua ſine leſione crederet ei que cōfeſſa eſt pecca
tū ſuum. Et poſtea deo volente tenuit p̄n̄te viro ferrum ignitū in mai/
bus ſuis abſqꝫ leſione. Preterea nullū ſucceſſiue coꝛruptū poteſt redire
idē numero Aliter duo contraria p̄n̄t ſimul eē vera qđ eſt falſū. Nō eni
hoꝛa p̄terita pōt reuerti nec aliqđ ꝓlatū verba et reliqua ſucceſſiua Ex
his ergo cōtrarietatibꝫ oꝛit̃ p̄dicta qō ad quam r̄n̄dendū eſt ſecundū ſen
tentiā doctoꝛis ſubtilis. Io. ſco. in. iiij. di. xxij. q. i. ꝙ peccatum dimiſſū ſiue
oꝛiginale ſiue veniale ſiue moꝛtale idem numero redire nō pōt quantum
ad culpam. i. ꝙ ſi poſt penitentiā vnum peccatū moꝛtale cōmittat̃ ꝓpter
qđ anima dānet̃ ſolū de illo puniret̃ et non de alijs. i. ꝑ pn̄iam dimiſſis
O pn̄ia ſancta quanta eſt bonitas tua et efficatia de qua bene pꝛopheta

Ezechiel.c.xviii. Si ipi⁹ egerit pniaꝫ ⁊ ɔcluditꝫ ꝙ oium iniq̄tatū ſuaꝝ n̄
recordabor Nō āt h⁹ poſicionis ē iſta ꝙ ſcꝫ ſniam oīm theologoꝝ i ſco ſnia
rū.di.xliiij.vbi loquūtꝫ de reſurrectōe nulla res ānihilata pōt redire idē
numero niſi p diuiná potétiá. Tūc ſic p ſniaꝫ oīm theologoꝝ i ſco ſniaꝝ.d.
xxxiiij.de⁹ nō ē cā alic⁹ peccati ꝙ nō eſſꝫ facē ſꝫ poti⁹ deficē qđ abſurdū eſt
ī deo ponē. Vn̄ Aug⁹.i.li . lxxxiij .qōnū.q.iij.deo auctoē nō fit hō dete
rior.reſtat ergo ꝙ pctm̄ p pniaꝫ dimiſſū ⁊ tōlitꝫ adnihilatū alitꝫ redire n̄
poteſt niſi p diuiná potétiá.⁊ h̄ ē ipoſſibile vt ꝓbatū ē ergo pctá dimiſſa n̄
pn̄t āpli⁹ redire. Faciēda ergo ē pnia nec recidiuacō timēda ē proptꝫ rōeꝫ
iá dictá. Dicas ergo ad rōnē vꝫ ad ꝑabolá ⁊ ad auctoritates iá adductas
ſcḿ Ric.vt.ā.i rn̄ſione ṗmi argumēti ꝙ pro táto i illꝫ auctoritatibꝫ pecca
ta dicūtꝫ redié ꝙ p ea ſequēs culpa ġuatꝫ Si ei i peccáti ɔtra te idulxiſti
⁊ poſtea ɔtra te pecco ex hoc iſtud peccatū ġui⁹ redditꝫ. Hic ē ꝙ ṗdict⁹
doctor vbi.ā.q.v. Querit ſi maior ē igratitudo i cáu ab inocétia ꝙ̄ i cáu
a vͣa pnia ꝙ ex his ṗdictis ſeq̄tꝫ ꝙ maior ſit igratitudo i cáu a vͣa pnia ꝙ
pctm̄ ſequēs ġuatꝫ p pctá dimiſſa ṗus p pniaꝫ.ſꝫ peccatū ꝙ cadit hō ab in
nocétia p nullū aliud peccatū p̄cedēs aggrauatꝫ. Ad hoc rn̄dꝫ ipe doctor di
cēs ꝙ gr̄aꝝ actio duo reſpicē dꝫ ⁊ quátitatē doni ⁊ gratuite donacōis mo/
tū. Reſpiciēdo āt ad quátitatē doni magis ē igrat⁹ inocēs peccādo ꝙ̄ pei
tēs ꝙ ceteris paribꝫ mai⁹ donū ē ſuare hominē ne peccet ꝙ̄ illi q̄ peccat
ſoulgere ceteris.n.paribꝫ nobilior ſtat⁹ ē inocētie ꝙ̄ pnie. Sꝫ cōſiderādo
modū gratuite donacōis magis ē igrat⁹ peitēs cū peccat ꝙ̄ inocēs ꝙ quā/
to magis q̄s elōgatꝫ a debito recipiēdi bn̄ſitiū tanto ē mod⁹ donacōis ma
gis gratuit⁹ cū bn̄ſitiū ſibi ɔfertꝫ .magis aūt elōgatꝫ acceptiōe gr̄e quātū
ē ex pte ſua ille q̄ peccauit ꝙ̄ ille q̄ nō a gr̄e ɔſeruacōe oibꝫ tn̄ ɔpēſatis ſi
ɔpēſetꝫ aggrauacō q̄ ē iſequēti peccato proptꝫ p̄cedētia iá dimiſſa.maior eſt
igratitudo eadē a vera pnia ꝙ̄ inocētia.et iō dicūt doctores ꝙ peccatoribꝫ
recidiātibꝫ proptꝫ eoꝝ igratitudinē dꝫ maior pnia imponi ꝙ peccatū eoꝝ
graui⁹ et ſic hn̄t intelligi ṗdicte auctoritates ⁊ nō alitꝫ. Faciam⁹ ergo pe
nitentiá nec timeam⁹ recidiuare ꝙ ex aſſūpto iimic⁹ fact⁹ ē debilior et iō
minime timēd⁹ ē.ꝙ ſcḿ Hiero.paꝝ timēd⁹ ē hoſtis q̄ nō pōt vincere ni/
ſi volūtatē. Inſup exn̄te cōſcie libertate hō fit robuſtior cōtra iſidias dia
boli táꝙ̄ fortis armat⁹ et a carcere liberat⁹ ꝙ pnia ē armatura dei de qua
ad Ephe.vi. Apo.ait. Induite vos armaturá dei vt poſſitis reſiſtere ad/
uerſ⁹ iſidias diaboli. Preterea pniam agēs fit ꝑticeps oim cuſtodientiū
mādata tua Appropīq̄t etiá dn̄s peitētibꝫ ꝓtectione ⁊ illuiacione Iuxta
illud i pſal. Dn̄s illuiacō mea ⁊ ſalus mea quē timebo dn̄s ꝓtector vite
mee a q̄ trepidabo q̄ſi dicēs nō a dn̄o nec ab aliqua pnia. Et Iob.xxviij.
Ponere me iuxta te et cuius vis man⁹ pugnat cōtra me q̄ſi dicat n̄ curō
et ad romanos.viij. Si deus pro nobis quis cōtra nos. O criſtiani o mū
di amatores.o tardi. o pigri ad penitentiá. Ad pniam dico conuertimini

Fatiamꝰ penitēciam quia dn̄s defenſor et ꝓtector noſter eſt ꝯtra inſidias
diaboli et temptatores ĩimici et ſic patȝ iſta chathena .

OCtaua cathena vocat̄ ꝑſūptuoſitas. Preſumūt ei peccatores de mi/
ſericordia dei dicētes ꝙ male viuēdo deꝰ miſereat̄ ſui qđ eſt dn̄m
iudicare iiuſtū necnon blaſphemare eū. ſicut in ꝑſona taliū pſal. ait. Non
iudicabit deꝰ nec itelliget deꝰ Jacob. Cōtra q̊s d̄r eccl̄. iiij. c. Ne dicas mi
ſeratio dn̄i magna ē ꝙ de ſpe rues i ꝑſūptōeȝ temerariā ⁊ ſupbā ⁊ abſq3 ti
more i peccatis firmā faciēs bitatōeȝ Ad quā catheāȝ q̄rit̄ iſta qō Utrȝ
deo ſit iuſtitia. et videt̄ ꝙ nō ꝙ quicūq3 facit oia ꝓ libito ſue voluntatis
non ſecundū iuſtitiā opat̄. ſed ſicut dic̄ Apo. ad Eph̄. primo deus omnia
opat̄ ſecundū conſiliū ſue voluntatis non ergo iuſtitia debet ei attribui
Preterea actꝰ iuſtitie eſt reddere debitū ſed deus nulli eſt debitor ergo
deo nō ſpectat iuſtitia. Sed contra hoc ſubicit̄ Tota ſcriptura clamat de
um eſſe inſtiſſimū Nā apoꝰ. ij. ad thi. iiij. dic̄ ꝙ deꝰ eſt iudex iuſtꝰ ſed nō
eſt iudex iuſtꝰ in quo nō eſt iuſtitia ꝛc̄. Et pſal. ad dn̄m clamat Juſtitia
plena ē dextera tua Et alibi. Juſtꝰ dn̄s. Ad hāc queſtionē rn̄det Tho. i
p̄ma pte. q. xxi. articulo p̄mo Et Riccard. in. iiij. di. xlvi. articulo primo. q.
i. d. ꝙ duplex eſt ſpēs iuſtitie. Una cōmutatiua. alia diſtributiua. Prima
cōſiſtit i mutua datiōe et acceptacōe. vtputa empcōe et vendicōe et aliis
cōmutacōibꝫ. et hoc dicit̄ Ethicoꝝ. v. Juſtitia cōmutatiua et hoc nō pōt
eſſe in deo quia nullꝰ dedit ei tantū ꝙ mereat̄ vt illi retribuat̄ Unde
Apo. ad ro. ij. c. Quis prior dedit illi et retribuat̄ eis. q. d. nullus Secū/
da cōſiſtit in diſtribuendo ſecundū quam aliquis gubernat vel diſpenſat
dat vnicuiq3 ſecūdū dignitatē ſuā. ſicut ergo ordo cōgruꝰ failie l̄ cuiuſcūq3
multitudis gubernare demr̄at hꝰōi iuſtitiā i gubernāte ita ordo viuerſi
q̄ apparet tā i rebꝫ naturalibꝫ ꝙ̄ i rebꝫ volūtariis demr̄at iuſtitiā Un̄. d.
Diony. c. iiij. de dinis nōibꝫ oȝ videre naturā eē dei iuſtitiā ꝙ oibꝫ tribu
it. Preterea ſm̄ vniuſcuiuſq3 exn̄tiū dignitatē et vniuſcuiuſq3 naturā na/
tūā i ꝓprio ſaluat̄ ordie. ⁊ ſic pȝ ꝙ n̄ ē iuſtitia diſtributia q̄ diſtribuit bo/
nū ⁊ malū penā ⁊ gloriā. Dicas ergo ad argumtū i oppoſitū ſm̄ tho. vbi
ſ. ꝙ ꝙ̄uis deꝰ opet̄ oia ſm̄ ꝯſiliū ſue volūtatis tn̄ hoc n̄ obſtat qui opet̄
ſm̄ iuſtitiā ꝙ ipoſſibile ē ꝙ deꝰ nolȝ qđ rō ſue ſapie dictat q̄ q̊dē ē ſic̄ lex
iuſtitie ſm̄ ꝙ̄ eꝰ volūtas rcā ⁊ iuſta ē. Un̄ qđcūq3 facit ſm̄ nobilitatē ſu
ā iuſte facit ſicut illđ qđ ſm̄ legē facimꝰ iuſte facimꝰ. ſ; nos ſm̄ legē alicꝰ
ſupioris deꝰ ē lex. Ad aliud vero dicas ſm̄ Ric. i rn̄ſiōe. iiij. argumti. ꝙ
ſi deꝰ nulli creature debitor ſit exceptō tn̄ debitor ē ex ꝓmiſſo. ꝓmiſit. n.
dare gloriā bn̄facientibꝫ nulli ē debitor n̄ quia voluit. Si āt q̄rat̄ q̄re vo/
luit n̄ rn̄debo n̄ q̊a vult q̊a volūtas ſua ē cā pria. ⁊ ſic pȝ ꝑocā qđ noli ego
ꝑſumere de mia dei q̊a tn̄ta ē iuſtitia qn̄tū mia. Un̄ grego. ait. Miaȝ dei
debeꝰ erubeſcere ſi iuſtitiā eꝰ nolumꝰ formidaē. Et Hiero. Magna eſt

mia dei imo maior ꝙ̃ credi⁹.ſ ñ mior ē iuſtitia. Et Hiero. Poti⁹ iuſtitia
ē timēda ꝙ̃ mia ſñ pnia pſumēda. Vñ deutro.c.x.dr de⁹ magn⁹ ⁊ potēs
⁊ tribil̃ q̇ pſonā ñ accipit nec munēa. Et Job.ix.dr Si iuſtificaē me vo/
luero os meū ꝯmēdabit me ⁊ ſi inocētē me oñdēo ꝑuum me ꝯprobabit.
Itē ꝓũ.vi.c.zel⁹ ⁊ furor vni ñ pcꝫ i die vīdicte nec aq̇eſcꝫ cuiuſqꝫ pcibus.
nec recipiat ꝓ rēdēpcōe dona pluria. Et ibidē.x.dr. Nō ꝓderūt theſauri
īpietatis i die vlcōis ꝓptēa dñs ꝑ Iſaiā loq̇t̃.xl vij.c.his pſūptuoſis dicēs
Reuelabit̃ ignomia tua ⁊ videbit̃ obprobriū tuū vlcōꝫ capiā ⁊ ñ reſiſtet
mihi hō. Et ꝑ Hiere.xl viij.c.ait. Cor for.i die illa ſicut cor mulieris ꝑtu/
rietis Et ꝑ Ezech.vij.c. Et ſophoia.ꝑrio ait. Argētū ⁊ aurꝫ eorꝫ ñ poterit
eoſ liberaē.ſ pniaꝫ age ꝙ ñ poterit de⁹ iuſtitiā pterir̃. Et ſic pꝫ cathe.oct.

Nona cathēa ⁊ vltia vocat̃ lōganitas.pleriqꝫ pctōres miſſi ſūt q̇ vi/
tā nr̃aꝫ corꝑalē nūꝙ̃ finē hr̃e credūt dicūt ifra ſe gaudeam⁹ ⁊ epule
mur fortes ⁊ diuites ſum⁹ q̇s nobis male facē pōt. Cōtra quos ſcriptura
ſacra expiētia expſſa et euāgelij ꝑabola.ſcriptūa ſacra dico.ꝙ Jacobi.iiij.c.
ſcribit̃ q̇ ē vita vapor ē modicū parēs ⁊ deiceps extmiabit̃. Et Job.xiiij.
dicit hō nat⁹ de muliere breui viuēs tpe.⁊c.⁊.c.ij.iq̇t Gaudiū pctōris ad
īſtar pūcti. Si aſcēderit vſqꝫ ad celos ſuꝑbia ei⁹ ⁊ caput ei⁹ nubes tetige
rit q̄ſi ſterq̇liniū i fie ꝑdet. Et Dauid i pſal. Vidi ipiū.ſuꝑexaltatū ſicut
cedr⁹ libani. Et dñs i euāgelio tales ꝯmonꝫ dicēs. Math.xxv. Vigilate
neſcitis ei qñ dñs veīet ā ſero ā media nocte ā gallicātu ā mane ne cū ve/
nerit repēte iueiat vos dormiētes. Scdō ꝯtra ipos exclamat expiētia. ꝙ
videm⁹ iuuenes mori ⁊ frequēti⁹. Noui ergo iuuenē militē dñm terraꝝ
multaꝝ In paucis diebꝫ morte repētia deficiētē cui i q̄dā ciuitate ꝑdicta/
rū vidi dñam filiā militis cū ſonitu tubaꝝ ⁊ magnis pōpis ad nuptias
eūtē vno die dñico.ſ i alia ebdomada ſequēti cū lacrimis ad tumulū ſo/
ciata ē. O Iuuenes effrenati o iuuenes iſēſati.o iuuenes q̇ felicitatē poni
tis i voluptatibꝫ i rebꝫ vr̃is ⁊ trāſitorijs emdate vos.dico ꝙ neſcitis vtꝝ
vſqꝫ ad horā eritis viui.emdate vos dico ꝙ vidtis expiētiā q̊tidie.⁊ ſic vi
dē⁹ vbiqꝫ ⁊ q̊ſcūqꝫ iiuuētute l̃ i media etate l̃ ſenectute mori. tcō clamat
euāgelij ꝑabola ꝯtra pdictos viuē ſpātes q̄ ſcripta ē Luce.xij.d illo diuite
q̇ aie ſue dñbat. Aia mea mlt̃a hēs bō repoita i ānos plurios.req̇eſce ꝯme
de bibe ⁊ epulaē. Cui dixit de⁹ Stulte hac nocte aiaꝫ tuā repetet a te q̄
ſt ꝑaſti cui⁹ erūt. Jō īfert dñs dicēs. Eſtote pati ꝙ q̄ hora nō putatis fili
us hōinis veīet Et ſic pꝫ q̄lit̃ diſſoluit̃ iſta cathēa terribil̃ ⁊ amara Ro/
ge m⁹ ergo deū oipotētē vt cōcedat nobis gr̄aꝫ pdictas ſoluēdi cathenas
vt h gr̄aꝫ ⁊ i futuro glōriā ab eo ꝯſeq̄mur.q̇ vi.⁊ reg.i.ſ.ſ. Amen

Finis triū ſermonū Fratris Roberti.ſ.de annunciacōe virgis marie. de
pdeſtinato numero damnatoꝝ et de cathenis .

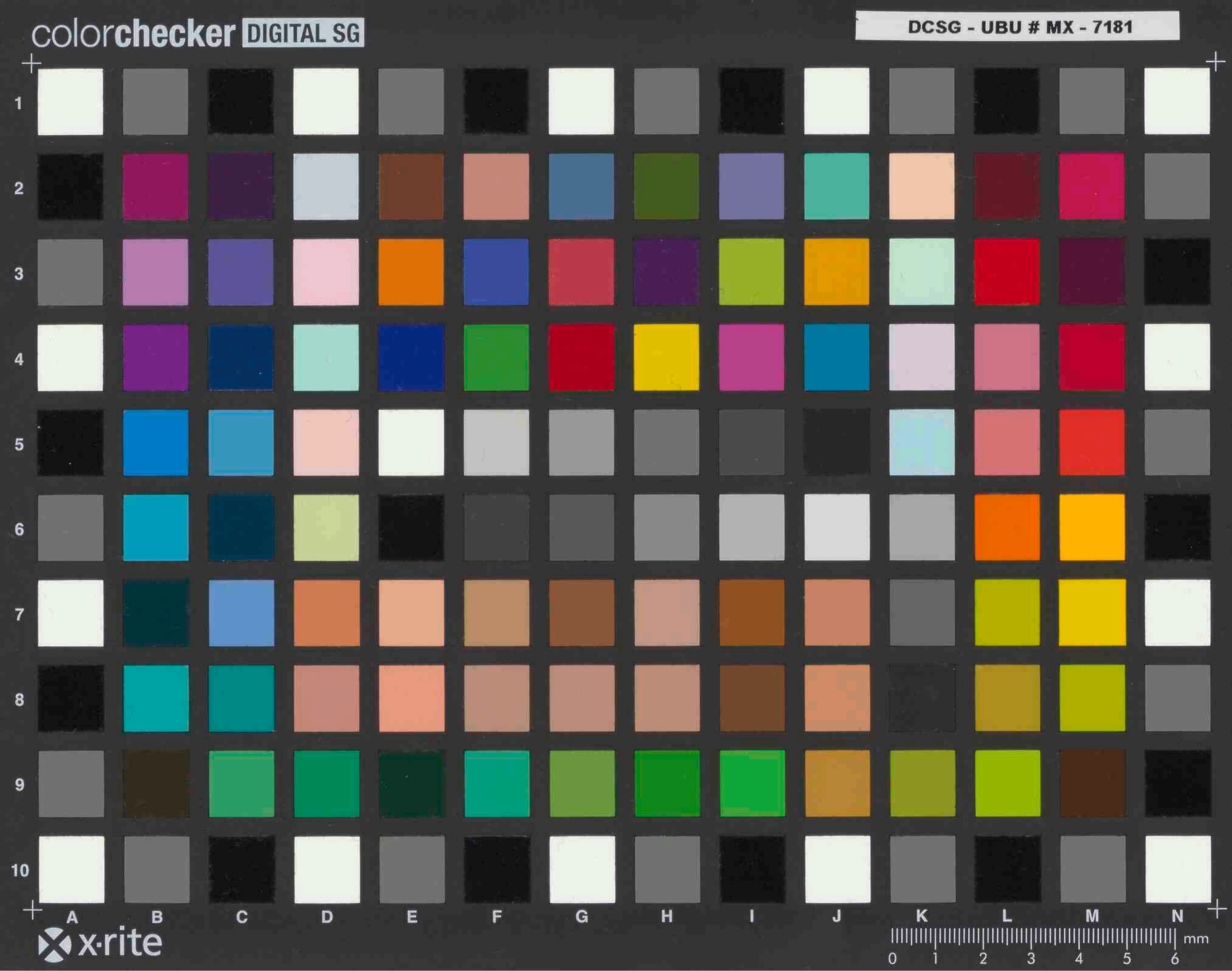
colorchecker DIGITAL SG
DCSG - UBU # MX - 7181
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
A B C D E F G H I J K L M N
x·rite
mm
0 1 2 3 4 5 6